

**JEDINSTVENA PRAVILA ZA IZRADBU PRAVNIH PROPISA U INSTITUCIJAMA
BOSNE I HERCEGOVINE
(Neslužbeni pročišćeni tekst¹)**

DIO PRVI - UVODNE NAPOMENE

Članak 1.

(Opseg primjene u odnosu na subjekte)

(1) Jedinstvenim pravilima za izradbu propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: pravila) određuju se pravila kojih će se pridržavati nositelji normativnih poslova prigodom pripreme propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

(2) Preporučuje se i drugim nositeljima normativnih poslova na nižim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini kao i Uredu visokoga predstavnika u BiH pridržavati se ovih pravila.

(3) Ako se pravni propisi donose po **žurnom** postupku i u slučaju kada reguliraju specifična pitanja na koja se, zbog svoje žurnosti, različitog sadržaja i posebnosti u odnosu na druge propise, ne mogu primijeniti ova pravila, nositelji izradbe pravnih propisa nisu obvezni pridržavati ih se.

Članak 2.

(Opseg primjene u odnosu na objekt)

(1) Pod propisom, u smislu ovih pravila, podrazumijeva se:

- a) ustav,
- b) sporazum (ako je druga strana suglasna),
- c) zakon,
- d) poslovnik,
- e) odluka,
- f) uputa,
- g) pravilnik, i
- h) drugi opći pravni akti.

(2) Ova se pravila mogu primjenjivati i na pojedinačne akte, kao i na međunarodne sporazume, rezolucije te na druge akte deklarativne naravi, ako to narav akta dopušta.

¹ Neslužbeni pročišćeni tekst sadrži Jedinstvena pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 11/05); Izmjenu i dopunu Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 58/14) - označeno *kosim* slovima; Izmjenu i dopunu Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 60/14) - označeno podvučenim slovima; Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50/17) - označeno **podebljanim podvučenim** slovima uz Aneks I Metodologija procjene uticaja prilikom izrade propisa i Ispravak izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 70/17) – označeno **podebljanim kosim** slovima.

Ovaj neslužbeni pročišćeni tekst služi za internu uporabu i na isti se ne može pozivati prilikom službene uporabe.

DIO DRUGI - UNIFICIRANA TEHNIKA IZRADBE PROPISA

POGLAVLJE I. SADRŽAJ PROPISA

Članak 3. (Struktura propisa)

(1) Propis ima sljedeću strukturu:

- a) uvodni dio,
- b) glavni dio, i
- c) završni dio.

(2) Ako narav propisa to zahtijeva, propis može imati i anekse.

Odjeljak A. Sadržaj uvodnoga dijela propisa

Članak 4. (Uvodni dio)

(1) Uvodni dio pravnoga propisa sadrži:

- a) preambulu,
- b) naziv propisa,
- c) predmet.

(2) Uvodni dio pravnoga propisa može uključivati definicije.

Članak 5. (Preambula)

(1) Preambula je dio propisa koji se nalazi na početku propisa, a sadrži informacije o pravnom temelju za usvajanje propisa, odnosno odredbe iz kojih proizlazi ovlast za njegovo donošenje.

(2) Preambula pravnoga propisa predstavlja proceduralni put kojim propis dolazi do svoje pravne snage, pozivajući se na propise više pravne važnosti, ime tijela koje donosi propis, broj sjednice na kojoj je tijelo usvojilo propis, kao i nadnevak usvajanja.

(3) Kada je tijelo koje donosi pravni propis prethodno obvezno pribaviti mišljenje ili suglasnost nekog drugog tijela, preambula treba sadržati i naziv tijela koje je dalo mišljenje, odnosno suglasnost za donošenje pravnoga propisa.

(4) U preambuli se ne rabe kratice.

(5) Stavci (1) i (2) ovoga članka ne odnose se na ustavne akte.

Članak 6. (Naziv propisa)

(1) Naziv je dio propisa koji se stavlja iza preambule, a sadrži temeljne informacije o materiji koju propis uređuje i na temelju kojih se on identificira.

(2) Naziv se mora ispisati bez kratica i bez znakova interpunkcije.

(3) Naziv treba biti izraz koji je sintetičan, a opet adekvatan sadržaju pravnoga propisa. Ako

to nije moguće, jer su u propisu sadržane razne materije, onda se u naziv unosi sintetičan sadržaj one materije koja je za propis najznačajnija.

Članak 7.
(Pregled sadržaja)

- (1) Pregled sadržaja dio je obrazloženja, a sadrži informacije o strukturi propisa.
- (2) U formuliranju sadržaja rabi se lista ili tablica, u kojima se sve podjele propisa i njegovih članaka označavaju brojevima i nazivima.
- (3) Pregled sadržaja potreban je osobito onda kad se propisom regulira neka nova materija ili kada se radi o reguliranju složene materije.
- (4) O eventualnoj potrebi objave pregleda sadržaja u "Službenom glasniku BiH" odlučuje Služba za objavu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Članak 8.
(Predmet)

- (1) Predmet je dio propisa koji se stavlja iza naziva ili ispod sadržaja, a sadrži informacije o cilju propisa.
- (2) U formuliranju predmeta trebalo bi spomenuti temeljni sadržaj propisa koji važi za cijeli sadržaj pravnoga propisa.

Članak 9.
(Definicija)

- (1) Definicija je dio propisa koji se stavlja iza predmeta, a sadrži informaciju o značenju izraza uporabljenog u propisima.
- (2) U formuliranju definicije važno je rabiti zajedničke i nedvosmislene izraze koje nije potrebno dalje definirati.

Odjeljak B. Sadržaj glavnoga dijela propisa

Članak 10.
(Glavni dio)

U glavnom dijelu pravnoga propisa sadržana je normativna snaga propisa i utvrđena pravila koja će služiti za ostvarivanje postavljenih ciljeva, i može uključiti:

- a) opća načela,
- b) prava i obveze,
- c) ovlasti,
- d) primjene odredaba,
- e) kaznene odredbe.

Članak 11.
(Opća načela)

- (1) Opća su načela dio propisa koji se stavlja na početak glavnoga dijela propisa, a sadrži informacije o ključnim vrijednostima koje propis regulira.
- (2) Osim kada načela odgovaraju dobro poznatom pravnom konceptu, njihov sadržaj treba biti

jasno objašnjen.

Članak 12.

(Prava i obveze)

(1) Prava i obveze dio su propisa koji se stavlja iza općih načela, ako postoje, a sadrži informacije o utjecaju propisa na subjekte.

(2) Odredbe koje se tiču prava i obveza trebalo bi definirati što je jasnije moguće, s posebnim osvrtom na njihov utjecaj na proračun.

Članak 13.

(Ovlasti)

(1) Ovlasti su dio propisa koji se stavlja iza prava i obveza, ako postoje, a sadrži informacije o dodatnim podzakonskim aktima koje trebaju usvojiti različita tijela u sklopu implementiranja propisa.

(2) Ovlašt za donošenje propisa:

a) upućuje na tijelo odgovorno za donošenje podzakonskog akta,

b) upućuje na opseg podzakonskog akta,

c) uključuje vremensko ograničenje i može sadržati i klauzulu da podzakonski akti nakon izvjesnoga vremena automatski prestaju vrijediti.

Članak 14.

(Primjene odredaba)

(1) Primjene odredaba dio su propisa koji se stavlja iza ovlasti, ako postoji, a sadrži informacije o institucijama i procedurama potrebnim pri primjeni propisa.

(2) Odredbe kojima se osnivaju nove institucije moraju točno odrediti njihovu odgovornost, rukovodnu strukturu i obveze.

(3) Odredbe kojima se uspostavljaju procedure moraju točno odrediti situacije u kojima se opća pravila upravnog postupka ne primjenjuju.

Članak 15.

(Kaznene odredbe)

(1) Kaznene su odredbe dio propisa koji se stavlja iza odredaba o primjeni, ako postoje, a sadrži informacije o sankcijama u slučaju kršenja određene odredbe propisa.

(2) Svaka kaznena odredba ukazuje na kažnjive radnje i sankcije, uzimajući u obzir da se:

a) definicija kažnjive radnje određuje bez mogućnosti različitog tumačenja,

b) definicija sankcije određuje u granicama minimuma i maksimuma.

Odjeljak C. Sadržaj završnoga dijela propisa

Članak 16.

(Završni dio)

U završnom dijelu pravnoga propisa sadržana je informacija o vremenu kada propis stupa na snagu te početno razdoblje njegove primjene, i može uključiti:

a) prijelazne odredbe,

- b) završne odredbe,
- c) datiranje i potpisivanje.

Članak 17.

(Prijelazne odredbe)

(1) Prijelazne odredbe dio su propisa koji se stavlja na početak završnoga dijela propisa, a sadrži informacije i o posebnim okolnostima predviđenim za razdoblje početka primjene propisa.

(2) U prijelaze se odredbe ugrađuju odredbe o prelasku na novi sustav koji uređuje određeni odnos na različit način.

Članak 18.

(Slučajevi, odnosno postupci koji čekaju)

Prijelazne odredbe reguliraju odnose koji do dana stupanja na snagu propisa nisu pravomoćno okončani:

a) određivanjem roka nakon kojeg će se primjenjivati novi način za uređivanje slučajeva, odnosno postupaka,

b) dopuštanjem da se odnosi započeti na temelju ranije odredbe dovrše, uz uporabu sljedeće formulacije:

"Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovoga propisa nisu pravomoćno okončani završit će se po odredbama propisa koji je bio na snazi u vrijeme donošenja".

Članak 19.

(Ograničavajuće odredbe)

(1) Ograničavajuće odredbe dio su propisa koji se stavlja iza prijelaznih odredaba, ako postoje, a sadrži informacije o posebnim ograničenjima pri primjeni propisa u odnosu na mjesto i vrijeme.

(2) Ograničenja pri primjeni propisa u odnosu na mjesto moguće je riješiti formulacijom:

"ovi propisi važe samo za... ."

(3) Ograničenja pri primjeni propisa u odnosu na vrijeme moguće je riješiti formulacijom:

"ovi propisi važe samo do... ili od."

Članak 20.

(Odredbe o stavljanju propisa izvan snage)

(1) Odredbe o stavljanju propisa izvan snage dio su propisa koji se stavlja nakon ograničavajućih odredaba, ako postoje, a sadrže informacije o propisima koji se stavljaju izvan snage stupanjem na snagu novoga propisa.

(2) Odredbe o stavljanju propisa izvan snage moraju jasno navesti svaki propis koji se stavlja izvan snage.

Članak 21.
(Završne odredbe)

(1) Završne odredbe dio su propisa koji se stavlja iza prijelazne odredbe, a sadrži informacije o tome kada propis stupa na snagu.

(2) Propis, u smislu ustavnih načela, u pravilu stupa na snagu poslije isteka određenoga roka poslije objave, i tako mora biti označeno. U slučaju zakona, to je razdoblje od osam dana, ali nikada prije jednoga dana od dana objave.

(3) Postojanje vremenske distance između dana stupanja na snagu propisa i početka primjene pojedinih odredaba propisa moguće je riješiti formulacijom:

"Ovaj propis stupa na snagu _____ dana od dana objave, a primjenjivat će se od _____ godine."

(4) U propisima se ne određuje vrijeme njihove objave. Propisi koje donose institucije na koje se ova pravila odnose objavljuju se:

a) samo u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" (zakoni i drugi propisi koji se tiču javnosti),

b) u internim glasilima ili na oglasnoj ploči (pojedinačni akti).

Članak 22.
(Datiranje)

(1) Datiranje je posebna vremenska klauzula koja se nalazi ispod teksta propisa i pokazuje dan kada je propis nastao.

(2) Datiranje je formalan akt i može se izraziti na sljedeći način:

a) izvorni način - gdje kao nadnevak nastanka propisa važi onaj dan koji je naznačen ispod objavljenog teksta propisa. To vrijedi za sve propise osim za zakone.

b) neizvorni način - ako nadnevak nastanka propisa nije označen, kao nadnevak propisa važi dan objave službenoga glasnika u kome je propis bio objavljen.

Odjeljak D. Sadržaj priloga - aneksa propisa

Članak 23.
(Svrha i vrijednost aneksa)

(1) Ako postoje praktični razlozi, zbog opsežnosti ili posebnog načina iskazivanja tehničkih pravila ili podataka u normativnom dijelu propisa, ta se pravila normiraju kao prilozi-aneksi.

(2) Aneksi su, u svakom slučaju, integralni dio propisa uz koji se donose, s tim da se u tekstu zakona pozove na anekse.

Članak 24.
(Struktura aneksa)

(1) Aneksi moraju imati jednoobraznu strukturu i biti tako sačinjeni da sadržaj bude jasan, uz poštivanje pravila znanstvene discipline kojoj pripadaju.

(2) Ako ima više aneksa, označavaju se rimskim (rednim) brojevima.

POGLAVLJE II. OBLIK PROPISA

Odjeljak A. Unutarnja podjela propisa

Članak 25.

(Vrste unutarnjih podjela)

(1) Unutarnja podjela propisa, s obzirom na oblik, ide za tim da se dobije pregled materije koja se regulira propisom s ciljem što lakše uporabe. Unutarnja podjela propisa može se činiti na:

- a) dio,
- b) poglavlje,
- c) odjeljak.

(2) Propis i svaka unutarnja podjela propisa ne mogu imati manje od dva članka.

Članak 26.

(Dio)

(1) Propis može biti podijeljen najmanje na dva dijela. Dijelom je obuhvaćena tematska cjelina pravnoga propisa .

(2) Dio se označava rednim brojem prema redoslijedu od broja jedan. Brojevi se pišu velikim slovima. Primjer: DIO PRVI.

(3) Dio može imati naziv. Ako se jedan dio naslovljava, naziv moraju imati svi dijelovi propisa.

Članak 27.

(Poglavlje)

(1) Dio može biti podijeljen najmanje na dva poglavlja. Poglavlje nastaje dijeljenjem jedne na više funkcionalnih ili smisaonih cjelina.

(2) Poglavlje se označava rimskim brojem koji se piše iza riječi "POGLAVLJE". Primjer: POGLAVLJE I.

(3) Poglavlje može imati naziv. Ako se naslovljava jedno, onda sva poglavlja u propisu moraju imati naziv.

Članak 28.

(Odjeljak)

(1) Odjeljak je sastavni dio poglavlja, kao jedan od elemenata cjeline.

(2) Odjeljak se označava velikim slovom abecede iza kojeg se stavlja interpunkcijski znak "točka". Primjer: Odjeljak A.

(3) Odjeljak može imati naziv. Ako jedan odjeljak ima naziv, i svi ostali odjeljci moraju imati nazive.

Odjeljak B. Članak i unutarinja podjela

Članak 29.

(Članak)

- (1) Članak sadrži jednu ili više misli koje se mogu zaokružiti u jednu logičnu cjelinu.
- (2) Članak se označava arapskim brojem, počinjući od broja jedan, a zatim po redoslijedu brojevima do posljednjeg članka u propisu.
- (3) Članak ima naziv koji se upisuje ispod brojčane oznake i stavlja se u zagradu.

Članak 30.

(Unutarinja podjela članka)

- (1) Članak se dijeli na:
 - a) stavke,
 - b) stavci na točke,
 - c) točke na alineje.
- (2) Odredbe članka, stavka, točke i alineje sastoje se od jedne rečenice. Samo ako to interesi razumljivosti zahtijevaju, odredba se može iznimno sastojati od dvije ili više rečenica.
- (3) Odredbe članka i stavka uvijek se završavaju interpunkcijskim znakom "točka", a odredbe točke i alineje interpunkcijskim znakom "zarez", "točka zarez" ili "točka" i na kraju se uvijek stavlja točka.

Članak 31.

(Stavak)

- (1) Članak se može sastojati od jednog ili više stavaka.
- (2) Stavak se označava arapskim brojem, s otvorenom zagradom ispred i zatvorenom zagradom iza broja. Primjer: (1). Ako se članak sastoji od samo jednog stavka, taj se stavak brojčano ne označava.

Članak 32.

(Točka)

- (1) Stavak se može sastojati od dvije ili više točaka.
- (2) Točka se označava malim slovom abecede ispred teksta odredbe po redoslijedu slova. Iza slova se stavlja zagrada. Primjer: a).

Članak 33.

(Alineja)

- (1) Točka se može sastojati od dvije ili više alineja.
- (2) Alineja se označava arapskim brojem, počinjući od broja jedan, sa zatvorenom zagradom iza . Primjer: 1).

POGLAVLJE III. STIL PROPISA

Odjeljak A. Terminologija

Članak 34.

(Opća načela terminologije)

- (1) Propis se piše jasnim stilom, jednostavnim riječima i precizno izraženim namjerama zakonodavca.
- (2) Terminologija uporabljena u propisima mora biti:
 - a) jasna,
 - b) dosljedna,
 - c) precizna,
 - d) potrebna.

Članak 35.

(Jasna terminologija)

- (1) U propisu se rabi terminologija uz što je moguće manje odstupanja od značenja u svakodnevicu, u odnosu na pravni i stručni smisao.
- (2) Uporabu terminologije koja ima dva ili više značenja trebalo bi izbjegavati. Ako to nije moguće, željeno značenje treba definirati posebnom odredbom koja se nalazi u uvodnom dijelu propisa.

Članak 36.

(Dosljedna terminologija)

- (1) Uporaba terminologije u cijelom tekstu propisa treba biti dosljedna, kao i u odnosu na propise koji su na snazi.
- (2) Kada se izraz u propisu uporabi u jednom značenju, mora se u istom značenju rabiti kroz cijeli propis.

Članak 37.

(Precizna terminologija)

- (1) U propisu se rabi precizna terminologija, čije pravne posljedice mogu biti nedvojbeno jasne.
- (2) Uporaba uobičajenih, a nepreciznih odrednica "odmah", "bez odgode", "pravodobno", "u pravilu" i slično, trebalo bi, u određivanju vremenskih rokova, što je moguće više izbjegavati.

Članak 38.

(Terminologija)

- (1) U propisu se rabi samo terminologija koja ima isto značenje na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.
- (2) Uporabu dva ili više izraza istoga značenja, koji se mogu izraziti samo jednim izrazom istoga značenja, kao i strane izraze, treba izbjegavati.
- (3) Strani izrazi (tuđice) mogu se rabiti u onom značenju koje strani izraz ima na jezicima u

službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(4) Uporabljeni strani izraz u propisu stavlja se u zagradu iza domaćeg izraza istoga značenja.

Odjeljak B. Pozivanje, navođenje i kratice

Članak 39.

(Pozivanje)

(1) Ukazivanje u propisu na odredbe iz drugih propisa obavlja se pozivanjem, a ne ponavljanjem same odredbe.

(2) Pozivanje na druge propise obavlja se na zatvoren i otvoren način:

a) zatvoreno pozivanje obavlja se pozivanjem na naziv propisa, označavajući u zagradi pod navodnicima naziv, broj i godinu objave službenog glasila u kojem je objavljen propis na koji se poziva sa svim izmjenama i dopunama,

b) otvoreno pozivanje obavlja se navođenjem generičkog pojma za određenu vrstu propisa, npr. odluka ili zakon, i područja koje se regulira.

(3) U slučaju zatvorenog pozivanja na više propisa različitog naziva, značaja i nomotehničkog podrijetla, redosljed je navođenja prema njihovoj važnosti: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, uputa, pravilnik i dr. Ako se mora pozvati na propis iste važnosti (npr. dva zakona), prvo se navodi propis koji je ranije objavljen.

Članak 40.

(Navođenje)

(1) Ukazivanje u propisu na dijelove istoga propisa obavlja se navođenjem. Navođenje je moguće riješiti formulacijama:

a) "iz članka x. ovoga propisa", ako se poziva na odredbu članka, ili

b) "iz stavka (y) ovoga članka", ako se poziva na odredbu stavka.

(2) Uporabu izraza kao što su prethodni, sljedeći, idući i sl., s ciljem navođenja, trebalo bi izbjegavati.

Članak 41.

(Kratice)

(1) U slučaju ponavljanja kratica naziva ili drugih izraza kroz isti propis rabi se samo uopćeni naziv propisa riječju "u daljnjem tekstu", koja se navodi u zagradi nakon interpunkcijskog znaka "dvotočka".

(2) U slučaju ponavljanja, trebalo bi izbjegavati kratice u kojima se početna slova pojedinačne riječi poprate točkom, osim kada je kratica uobičajena.

Odjeljak C. Gramatika

Članak 42.

(Uporaba glagola)

Glagoli se u propisu rabe u sadašnjem vremenu i u aktivnom obliku.

Članak 43.
(Uporaba jednine)

- (1) Riječi se u propisu rabe u jednini.
- (2) Nije ispravno alternativno određivanje (u jednini i množini) kao što su: "dodjeljuje(ju)", "kandidatu(ima)", "relevantnog(ih)", "konstitutivnog(ih)", "vlasti(ima)".

Članak 44.
(Uporaba muškog ili ženskog roda)

- (1) U propisu, gdje je to moguće, koristi se rodno neutralni oblik "osoba" ili "lice".*
- (2) Kada se definiraju, riječi se daju u muškom i ženskom rodu s kosom crtom, a onda se, radi preglednosti i čitljivosti, uporblijuju samo u muškom ili ženskom rodu.*

Članak 44a.

- (1) Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu u Pravilima i propisu donesenom na temelju Pravila bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.*
- (2) Nositelji normativnih poslova dužni su u uvodnim odredbama propisa navesti definiciju iz stavka (1) ovoga članka.*

Članak 45.
(Pisanje brojeva)

- (1) Brojevi uporabljeni u propisu pišu se slovima, osim kada se određuje nadnevak i iznos novca.
- (2) Navođenje brojeva u tekstu do broja 10 piše se slovima, a preko 10 brojevima.

POGLAVLJE IV. IZMJENE I POTVRĐIVANJE PROPISA

Odjeljak A. Izmjene i dopune

Članak 46.
(Svrha i opseg izmjena i dopuna)

- (1) Izmjene i dopune rade se u slučajevima kada propisi ne odgovaraju izmjenama u pravnom sustavu ili izmjenama u politici u određenom području ili ih treba prilagoditi stvarnim potrebama.
- (2) Temeljni propis može biti izmijenjen u potpunosti, osim naziva propisa i nadnevka.
- (3) Ako se više od polovice članaka temeljnoga propisa mijenja, odnosno dopunjuje, potrebno je pristupiti donošenju novoga propisa.

Članak 47.
(Način izmjena i dopuna)

- (1) Izmjene i dopune propisa mogu se činiti samo propisom iste važnosti i u istom postupku kao i propis koji se mijenja.
- (2) Izmjenama i dopunama jednog propisa ne mogu se činiti promjene u propisu koji uređuje drugo područje.
- (3) Izmjena propisa radi se tako da se jednim amandmanom obuhvataju sve izmjene i dopune

koje se odnose na jedan članak, a ukoliko se radi o izmjenama i dopunama koje sadrže različite ciljeve, odnosno svrhu, izmjena propisa radi se kroz više amandmana na jedan članak.

Članak 48.

(Naziv izmjena i dopuna)

- (1) Naziv izmjena i dopuna u propisu treba odgovarati njegovom sadržaju . Ako se čini:
- samo jedna izmjena ili dopuna, propis se naziva "o izmjeni" ili "o dopuni",
 - jedna izmjena i više dopuna, propis se naziva "o izmjeni i dopunama", odnosno "o izmjenama i dopuni",
 - najmanje dvije izmjene i najmanje dvije dopune, propis se naziva "o izmjenama i dopunama".
- (2) U nazivu propisa o izmjenama i dopunama treba se u cjelini pozvati na naziv propisa koji se mijenja.

Članak 49.

(Pozivanje na temeljni propis)

- (1) Kada se mijenja izvorni tekst propisa, onda treba stajati "temeljni tekst", a kada se radi izmjena već izmijenjenog i dopunjenog propisa, onda treba stajati " ovoga propisa".
- (2) Propis o izmjenama i dopunama treba u prvom članku sadržavati pozivanje na temeljni propis i oznaku prvoga članka koji se mijenja ili dopunjuje, a ostali članci prate redosljed teksta.

Članak 50.

(Formulacija izmjena propisa)

- (1) Izmjenu propisa moguće je riješiti formulacijama:
- ako se mijenja cijeli članak,

"U propisu (naziv) članak x. mijenja se i glasi

'Članak x.

a, b, c";

- ako se mijenja jedan dio, kao što je stavak,

"U članku x. stavak (1) mijenja se i glasi

'(1) a,b,c";

- ako se mijenja jedna ili više riječi unutar jednoga članka,

"U članku x. stavku (1) riječi 'a,b,c' zamjenjuju se riječima 'd, e, f'."

- (2) Ako se briše neka odredba ili dio odredbe, izmjenu je moguće riješiti formulacijom:

"U članku x. u stavku (1) riječi 'a,b,c' brišu se."

(3) Istim se formulacijama brišu druge vrste odredaba višeg oblika ustrojstva (rečenica, alineja, točaka), s tim što se umjesto izraza "riječi" rabi termin za sadržaj koji se izostavlja.

Članak 51.

(Formulacija dopuna dijela propisa)

Ako se dopunjuje odredba u propisu dodavanjem dijela propisa, kao npr. poglavlja, dopunjeni se dio označava istim brojem kao i prethodni dio iste vrste popraćen progresivnim slovom. Formulacija dopune glasi:

"Iza (poslije, nakon) Poglavlja 12 dodaje se Odjeljak 12a koje glasi:- pogrešan primjer

'Poglavlje 12a

Članak xa'."

Članak 52.

(Formulacija dopune članka)

Ako se dopuna propisa čini dodavanjem članka ili članaka, novi se članak označava istim brojem kao i prethodni, popraćen progresivnim slovom. Formulacija dopune glasi:

"U propisu (naziv) iza članka x. dodaje se članak koji glasi:

'Članak xa.

a, b, c ."

Članak 53.

(Formulacija dopune dijela članka)

(1) Ako se dopuna propisa čini dodavanjem, kao na primjer stavka ili stavaka, formulacija je sljedeća:

"U članku x. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi

'(3) a, b, c."

(2) U slučaju iz stavka (2), konsekvenca dopune može biti dvojaka:

a) ako se članak x. sastoji od dva stavka, onda je predložena formulacija konačna, novi se stavak jednostavno dodaje uz progresivni broj ili slovo.

b) ako se članak x. sastoji od tri ili više stavaka, tada se odredba nastavlja još jednim stavkom koji glasi:

"Dosadašnji stavak (3) postaje stavak (4)."

Odjeljak B. Pročišćeni tekst i ispravak propisa

Članak 54.

(Pročišćeni tekst)

- (1) Kad institucija u kojoj se ova pravila primjenjuju zatraži od svoje službe da pripremi pročišćeni tekst, tome će se pristupiti na način iz članka 53. ovih pravila tako što će se formulacijom: "pročišćeni tekst" ispod naziva propisa to označiti.
- (2) Članci pročišćenoga teksta u tom slučaju dobivaju novu numeraciju.
- (3) Dopušteno je da su u pročišćenom tekstu sadržani ispravci.
- (4) Službena verzija pročišćenog teksta propisa upućuje se domovima Parlamentarne skupštine BiH na usvajanje.
- (5) Službena verzija pročišćenog teksta objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".
- (6) Neslužbena verzija pročišćenog teksta utvrđuje se na način i po postupku propisanom Poslovníkom.

Članak 55.

(Ispravak)

- (1) Ispravkom se nakon objave čini promjena u propisu kojom se ispravljaju očite pogreške, odnosno razlike između potpisane i objavljene verzije propisa.
- (2) Institucija mjerodavna za usvajanje propisa mjerodavna je za ispravke u jednom od idućih brojeva službenoga glasila.
- (3) U ispravku se usporedo navode pogrešan i ispravljen tekst propisa, kao i mjesto, vrijeme i tijelo koje je izvršilo ispravak.

Odjeljak C. Potvrđivanje odluka Visokoga predstavnika za Bosnu i Hercegovinu

Članak 56.

(Zakon o potvrđivanju zakona)

Kada se radi o usvajanju odluka kojima je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu proglasio zakon na privremenim osnovama, sukladno svojim ovlastima, mjerodavno zakonodavno tijelo donosi zakon o njegovu usvajanju, bez izmjena i dopuna i dodatnih uvjeta.

Članak 57.

(Sadržaj zakona)

Zakon o usvajanju sadrži: naziv odluke kojom je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu proglasio zakon na privremenim osnovama, broj službenog glasila u kojem je objavljena odluka i nadnevak njezina stupanja na snagu, bez objave teksta zakona, na primjer:

"ZAKON O USVAJANJU ZAKONA(citirati naziv zakona)

Članak 1.

(1) Ovim se zakonom usvaja se Zakon.....(citirati) koji je na privremenim osnovama donio Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu, objavljen u... (navesti službeno glasilo i broj.....).

(2) Zakon i svi prateći propisi doneseni sukladno ovome zakonu primjenjuju se od dana stupanja na snagu Zakona (navesti ranije službeno glasilo u kojem je propis objavljen).

Članak 2.

Ovaj će se zakon objaviti u "službenom glasilu...".

DIO TREĆI - UNIFICIRANA TEHNIKA IZRADBE OBRAZLOŽENJA

POGLAVLJE I. OBLIK OBRAZLOŽENJA

Članak 58.

(Obveza dostave obrazloženja)

(1) Prigodom pripreme nacrtu ili prijedloga propisa u institucijama Bosne i Hercegovine predlagatelj je dužan uz nacrt ili prijedlog propisa dostaviti obrazloženje.

(2) Propisi uz koje se podnosi obrazloženje su: ustav, nacrti i prijedlozi zakona, nacrti i prijedlozi sporazuma, odluke, upute, zaključci, deklaracije, rezolucije i svi drugi propisi iz mjerodavnosti institucija Bosne i Hercegovine, uključujući i amandmane podnesene u parlamentarnoj proceduri.

(3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovog članka, za nacрте ili prijedloge propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: institucije BiH), za koje se provodi sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila, nositelji normativnog posla umjesto obrazloženja podnosi izvješće o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka.

(4) Aneks I. iz stavka (3) ovog članka čini sastavni dio ovih pravila".

Članak 59.

(Struktura obrazloženja)

Obrazloženje se, u obliku dodatka, podnosi kao poseban dokument uz nacrt ili prijedlog propisa i ne smatra se aneksom danog nacrtu ili prijedlogu propisa.

POGLAVLJE II. STRUKTURA I SADRŽAJ OBRAZLOŽENJA

Članak 60.

(Sadržaj obrazloženja)

(1) Obrazloženje propisa sadrži:

- a) ustavnopravni i zakonski temelj za uvođenje propisa,
- b) razloge za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike,

c) načela na kojima je utemeljen propis.

d) usklađenost propisa s europskim zakonodavstvom,

e) provedbene mehanizme i način osiguravanja poštivanja propisa,

f) obrazloženje financijskih sredstava za provedbu propisa i financijske učinke zakona,

g) obrazloženje mogućih ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa,

h) opis konzultacija vođenih u procesu izradbe propisa,

i) raspored eventualnog ponovnog preispitivanja uvedenog propisa.

(2) Ukoliko se ocijeni da narav pojedinoga propisa ne zahtijeva obrazloženje prema nekoj od točaka iz stavka (1) ovoga članka, moguća su odstupanja. Mjerodavna institucija za donošenje propisa može odlučiti da obrazloženje nije potpuno i zahtijevati dodatna pojašnjenja od obrađivača.

Članak 61.

(Ustavna i pravna provjera)

(1) Ustavnopравни i zakonski temelj za uvođenje propisa sadrži provjeru:

a) ustavnih i zakonskih ovlasti za reguliranje pojedine materije i za donošenje propisa,

b) usklađenosti prema postojećem zakonodavstvu uključujući i međunarodne sporazume.

(2) Ukoliko je potrebno, ustavnopravni i zakonski temelj uključuje i usklađenost propisa prema obvezujućim pravnim načelima poput pravne sigurnosti, razmjernosti i jednakosti pred zakonom, kao i s proceduralnim zahtjevima.

Članak 62.

(Razlog uvođenja propisa)

(1) Razlozi za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike moraju biti utemeljeni na jasnim dokazima da je problem u odabranoj materiji postojao i da je uvođenje propisa opravdano, navodeći osobito:

a) analizu sadašnjega stanja,

b) vrijednosti kojima se obrađivač vodio i trenutnu politiku dane institucije u svezi s njima, i

c) vjerojatnost dobiti od uvođenja propisa, utemeljenu na realnoj procjeni djelotvornosti dane institucije.

(2) Kada god je to moguće, razlozi za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike također bi trebali biti utemeljeni na dokazima da se vodila rasprava i o alternativnim oblicima reguliranja dane materije, poput ekonomskog reguliranja, neobvezujućih sporazuma, samoreguliranja, prikazivanja informacija i drugih nenormativnih načina reguliranja.

Članak 63.

(Usklađenost sa zakonodavstvom EU)

(1) Kada se, s ciljem usklađivanja zakonodavstva BiH sa zakonodavstvom EU, mijenja i dopunjuje postojeći propis ili se donosi novi propis, institucija koja priprema nacrt ili prijedlog propisa nastoji osigurati i pregled usuglašenosti propisa s pravnim naslijeđem EU (acquis communautaire).

(2) Institucije BiH preuzimaju obvezu iz stavka (1) ovoga članka postupno i sukcesivno do trenutka kada BiH, u postupku izvršavanja ugovora s EU, otpočne s obveznim usklađivanjem zakonodavstva, kada pregled usuglašenosti propisa s pravnim naslijeđem EU postaje

obvezujući za svaku instituciju, u punom opsegu.

Članak 64.

(Provjera provedbe)

(1) Provedbeni mehanizmi i način osiguravanja poštivanja propisa tiču se metoda provedbe zakona i drugih propisa ili akata, odnosno mehanizama koji se rabe kako bi osobe na koje se propisi odnose poštivale njegove odredbe.

(2) Metode i strategije iz stavka (1) ovoga članka omogućuju da se utvrdi sljedeće:

a) mjere i akcije za provedbu i poštivanje propisa, a osobito osiguranje punih administrativnih kapaciteta za izvršenje zadaća i obveza,

b) tijela mjerodavna za provedbu i rokovi koje oni trebaju poštivati, i

c) aktivnosti pomoću kojih se treba izbjeći moguće sukobljavanje i nesporazumi sa osobama na koje se propis odnosi.

Članak 65.

(Procjena financijskih sredstava i dobiti)

(1) Obrazloženje financijskih sredstava sadrži procjenu potrebnih sredstava, izvora i metoda osiguranja tih sredstava za provedbu propisa.

(2) Predlagatelj obvezno iznosi procjenu očekivanih troškova i dobiti od uvođenja propisa i od mogućih alternativa uvođenju propisa.

(3) Procjena iz stavka (2) ovoga članka treba biti na raspolaganju u dostupnom obliku upravnim, izvršnim i zakonodavnim tijelima u kojima se donose odluke.

(4) Procjene najvažnijih propisa uključuju i procjenu troškova i dobiti glavnih podelemenata propisa kako bi se razvrstali elementi koji su opravdani od onih koji nisu.

(5) Ukoliko je potrebno, procjena također treba obuhvatiti:

a) sve ekonomske troškove koje snose poduzeća, građani i druge razine vlasti koje su mjerodavne za provedbu propisa,

b) troškove odabira politike i administrativnih formalnosti,

c) administrativne i fiskalne troškove uvođenja propisa kao i izvanregulatornih alternativa, uključujući i troškove provedbe propisa.

(6) U svakom slučaju, obrađivač treba prikazati razumnu prosudbu o tome da su troškovi uvođenja propisa opravdani njihovim dobitima prije samog započinjanja uvođenja propisa.

(7) Procjena fiskalnih učinaka propisa podnosi se na Obrascu broj 2a iz Aneksa I. ovih pravila.

Članak 66.

(Konzultacije među institucijama)

(1) Svaki put kada proces uvođenja propisa zahtijeva sudjelovanje više od jedne institucije ili razine vlasti, obrazloženje sadrži prikaz obavljenih konzultacija među institucijama.

(2) Obrađivač obrazlaže mehanizme koji se rabe kako bi se provele sve potrebne konzultacije, uključujući, ovisno o slučaju, horizontalnu i vertikalnu koordinaciju i suradnju među institucijama i razinama vlasti.

Članak 67.

(Revizije postojećih propisa)

- (1) Kako bi se izbjegle situacije u kojima propisi postaju zastarjeli, nedosljedni ili loše izrađeni, institucije Bosne i Hercegovine uspostaviti će sustavne i periodične revizije postojećih propisa.
- (2) U obrazloženju, uz nacrt ili prijedlog propisa, obrađivač navodi vremenski raspored revizije donesenog propisa, na način naveden u stavku (1) ovoga članka.
- (3) Predlagatelj navodi i obvezu izvješćivanja i odgovornosti.
- (4) Predlagatelj propisa može napraviti ponovno preispitivanje potrebe za uvođenjem propisa i prije vremenskog rasporeda iz stavka (2) ovoga članka, ukoliko nastane promjena uvjeta nakon donošenja propisa. U tom se slučaju poduzimaju sve potrebne mjere za revidiranjem ili ukidanjem postojećih propisa.

DIO ČETVRTI - USTROJSTVO POSLOVA ZA NORMATIVNE DJELATNOSTI

POGLAVLJE I. MJERODAVNE JEDINICE ILI SPECIJALIZIRANO OSOBLJE

Članak 68.

(Osnivanje jedinica ili specijaliziranog radnog mjesta)

- (1) Sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i na precizan način, svaka institucija uključena u proces **procjene učinaka**, izradbe i obradbe normativnih akata osniva:
 - a) jedinicu za "normativne poslove", koju čine dva ili više službenika sa specijalnom mjerodavnošću za pripremu i obradbu normativnih akata, ili
 - b) radno mjesto specijalista za "normativne poslove", izričito mjerodavnoga za pripremu normativnih akata.
- (2) Ukoliko opseg poslova na pripremi normativnih akata ne opravdava osnivanje jedinice ili radnog mjesta isključivo posvećenog "normativnim poslovima", odgovarajući opis radnoga mjesta može sadržavati i dodatne poslove, kao što su upravno-pravni poslovi.

Članak 69.

(Koordinatori postupka procjene učinaka i odgovorni državni službenici)

- (1) U institucijama BiH određuju se koordinatori postupka procjene učinaka.**
- (2) Poslovi koordinatora postupka procjene učinaka obuhvaćaju slijedeće:**
 - a) osigurava metodološko jedinstvo i dosljednu primjenu postupka procjene učinaka u okviru institucije BiH,**
 - b) po potrebi, aktivno sudjeluje u provedbi prethodne i sveobuhvatne procjene učinaka propisa,**
 - c) osigurava koherentnost i usklađenost propisa sa strateškim ciljevima, strateškim programima i pripadajućim aktivnostima u okviru nadležnosti institucije BiH,**
 - d) u slučaju identificiranja neusuglašenosti, preklapanja ili praznina između propisa pojedinih ustrojstvenih jedinica institucije, pruža stručnu pomoć i koordinira između odgovornih ustrojstvenih jedinica institucije BiH, s ciljem otklanjanja takvih neusuglašenosti, preklapanja ili praznina i vršenja odgovarajućih usklađivanja,**
 - e) surađuje sa središnjim koordinirajućim i kontrolnim tijelima postupka procjene**

učinaka, kao i drugim institucijama BiH i drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, uključujući osiguranje provedbe konzultacija sa svim zainteresiranim stranama (strukovne udruge, nevladine organizacije, predstavnici akademske zajednice, predstavnici međunarodnih organizacija i sl.) u postupku procjene učinaka,

f) koordinira i surađuje sa nadležnom ustrojstvenom jedinicom institucije BiH za pripremu i izvršenje proračuna u postupku izrade dokumenta o okviru proračuna i godišnjeg proračunskog zahtjeva institucije BiH s ciljem planiranja i osiguranja odgovarajućih proračunskih i izvanproračunskih sredstava potrebnih za provedbu sveobuhvatnih procjena učinaka,

g) nadgleda proces praktične primjene metodologije za procjenu učinaka u okviru institucije BiH, s ciljem identificiranja eventualnih slabosti i nedostataka, te, u slučaju potrebe, predlaže odgovarajuće mjere rukovoditelju institucije s ciljem njihovog prevladavanja i

h) obavlja druge poslove u skladu sa Aneksom I. ovih pravila.

(3) Rukovodeći državni službenici, šefovi unutarnjih ustrojstvenih jedinica i stručni savjetnici u institucijama BiH odgovorni su za provedbu postupka procjene učinaka prilikom izrade propisa.

POGLAVLJE II. POSTUPAK PROCJENE UČINAKA I IZRADA PROPISA

Članak 70.

(Pokretanje postupka za pripremu propisa)

Postupak za izradu prednacrtu, nacrtu i prijedloga propisa pokreće se u skladu sa člankom 6. Aneksa I. ovih pravila (prethodna procjena učinaka).

Članak 71.

(Sastav radne skupine za sveobuhvatnu procjenu učinaka i izradu propisa)

(1) Za propise za koje se kroz provedenu prethodnu procjenu učinaka, u skladu sa Aneksom I. ovih pravila, utvrdi da nije potrebno provoditi sveobuhvatnu procjenu učinaka, rukovoditelj institucije BiH koja je nositelj normativnog posla uspostavlja radnu skupinu za izradu propisa, koju čine državni službenici iz članka 68. i po potrebi državni službenici iz članka 69. ovih pravila.

(2) Nositelj normativnog posla, u skladu sa Aneksom I. ovih pravila pristupa sveobuhvatnoj procjeni učinaka i pripremi propisa uspostavom radne skupine, koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila.

(3) Ako se stručnost ne može osigurati unutar institucije BiH koja je nositelj normativnog posla ili ukoliko sadržaj propisa zahtijeva suradnju sa drugim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, rukovoditelj institucije može, u ovisnosti od slučaja, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) podnijeti zahtjev za uspostavu međuinstitucionalne ili međuvladine radne skupine koju čine državni službenici iz institucije nositelja normativnog posla, drugih institucija BiH ili nadležnih institucija drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, te predstavnici organizacija civilnog društva i, po potrebi, istaknuti domaći ili strani stručnjaci. Radom međuinstitucionalne ili međuvladine radne skupine koordinira institucija BiH koja je

nositelj normativnog posla.

(4) Prilikom uspostave radnih skupina iz st. (1), (2) i (3) ovog članka, potrebno je osigurati ravnopravnu zastupljenost spolova u članstvu radne skupine.

Članak 72.

(Priprema teza)

(1) Tim za izradbu propisa priprema teze koje ocrtavaju temeljna opredjeljenja u svezi s pripremom normativnog akta.

(2) Teze mogu biti predstavljene u obliku ograničenog broja alternativnih opcija za reguliranje specifične materije.

Članak 73.

(Odobrenje teza)

(1) Tim za izradbu propisa dostavlja teze rukovoditelju institucije radi odobrenja.

(2) U slučaju da postoje alternative u svezi sa specifičnom materijom, odobrenje treba naznačiti koja će se od opcija razmatrati u daljnjem postupku.

Članak 74.

(Priprema prednacrta, nacrtu ili prijedloga propisa)

(1) U skladu s provedenim postupkom prethodne, odnosno sveobuhvatne procjene učinaka iz Aneksa I. ovih pravila, radna skupina priprema prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa.

(2) U pripremi prednacrta, nacrtu ili prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji koji su postavljeni u poglavljima od I. do III. i Aneksom I. ovih pravila.

Članak 75.

(Proces konzultacije)

Proces konzultacija u postupku procjene učinaka i izrade propisa provodi se u skladu sa Aneksom I. ovih pravila i Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa.

Članak 76.

(Priprema nacrtu, odnosno prijedloga propisa)

(1) Na temelju rezultata konzultacija, radna skupina za procjenu učinaka i izradu propisa priprema nacrt, odnosno prijedlog propisa.

(2) U pripremi nacrtu, odnosno prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji određeni u poglavljima od I. do III. i Aneksu I. ovih pravila.

Članak 77.

(Odobrovanje izvješća o procjeni učinaka i nacrtu, odnosno prijedloga propisa)

(1) Radna skupina za procjenu učinaka i izradu propisa podnosi izvješće o provedenoj procjeni učinaka propisa i nacrt, odnosno prijedlog propisa na odobrenje rukovoditelju institucije BiH, u skladu sa odredbama Aneksa I. ovih pravila.

(2) Po dobivanju odobrenja rukovoditelja institucije BiH iz stavka (1) ovog članka, uz nacrt, odnosno prijedlog propisa, ovisno od slučaja, Vijeću ministara ili Predsjedništvu

Bosne i Hercegovine se dostavljaju:

- a) obrazloženje koje ispunjava kriterije iz Poglavlja II. ovih pravila, za propise za koje se provodi samo prethodna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila,**
- b) obrazac broj 1 Aneksa I. ovih pravila, odobren od rukovoditelja institucije BiH,**
- c) obrazac broj 2 Aneksa I. ovih pravila, odobren od rukovoditelja institucije BiH,**
- d) instrumenti za usklađivanje sa pravnom stečevinom EU odnosno tabela o usklađenosti i izjava o usklađenosti, za propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena učinaka,**
- e) dokumentacija o obavljenim konzultacijama, odnosno obavljenoj javnoj raspravi,**
- f) mišljenja kontrolnih tijela iz Aneksa I. ovih pravila, Generalnog tajništva Vijeća ministara, kao i drugih nadležnih tijela u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara.**

POGLAVLJE III. OSIGURANJE ISTOVJETNOSTI PROPISA U SLUŽBENIM JEZICIMA

Članak 78.

(Istovjetnost propisa na trima službenim jezicima)

- (1) Odredbe propisa moraju biti istovjetne na sva tri službena jezika u Bosni i Hercegovini.
- (2) Zahtjev za istovjetnošću propisa na trima službenim jezicima primjenjuje se na propis u trenutku predlaganja.

Članak 79.

(Interna jezična provjera)

- (1) S ciljem osiguravanja jezične istovjetnosti propisa u procesu razmatranja i odlučivanja, mjerodavne službe predlagatelja propisa osigurat će profesionalnog lektora.
- (2) Lektor će se savjetovati i asistirati stručnjacima iz članka 72. ovih pravila.
- (3) Lektori su odgovorni za provjeru istovjetnosti teksta propisa sukladno trima službenim jezicima.

Članak 80.

(Konačna jezična provjera)

Prije službene objave u "Službenom glasniku BiH", sve će usvojene propise jezično provjeriti Služba za objavu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, s ciljem osiguravanja točnosti i istovjetnosti propisa na trima službenim jezicima.

Članak 81.

(Povjerenstvo za jezičnu politiku u zakonodavstvu BiH)

- (1) Osniva se Povjerenstvo za jezičnu politiku u zakonodavstvu BiH, kojem će Služba za objavu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH biti tajništvo.
- (2) Povjerenstvo za jezičnu politiku u zakonodavstvu BiH je tijelo koje se okuplja po potrebi i sastoji se od šest istaknutih pravnika, kao i šest istaknutih stručnjaka za jezik, koje imenuje Dom naroda BiH. U Povjerenstvu će biti jednak broj članova iz reda tri konstitutivna naroda.
- (3) Povjerenstvo za jezičnu politiku u zakonodavstvu BiH sastajat će se najmanje jednom godišnje:

- a) da odlučuje, na temelju priziva, o pitanju jezične ispravnosti i istovjetnosti izraza u propisima koji su na snazi,
- b) da sastavlja i ažurira trojezični službeni leksikon izraza uporabljenih u propisima,
- c) da odlučuje o rječnicima i gramatičkim pravilima koji će se rabiti u sljedećoj godini.

DIO PETI - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 82.

(Provjera ovih pravila)

(1) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovih pravila, mjerodavne institucije iz članka 1.(1) ugradit će rješenja iz teksta ovih pravila u svoja akta (poslovnici o radu, pravilnici i sl.).

(2) Institucije iz članka 1.(1) ovih pravila najmanje će jednom godišnje sagledati sadržaj ovih pravila i njihovu prilagodbu praksi, s ciljem njihova ažuriranja i konstantne dopune.

Članak 83.

(Stupanje na snagu)

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

("Službeni glasnik BiH" broj 58/14)

Članak 3.

Ova izmjena i dopuna stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

("Službeni glasnik BiH" broj 60/14)

Članak 2.

Ova izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

("Službeni glasnik BiH" broj 50/17)

Član 14.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ove izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine stupaju na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuju se od 01.07.2017. godine.

METODOLOGIJA PROCJENE UČINAKA PRILIKOM IZRADE PROPISA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

**Članak 1.
(Predmet)**

Ovim aneksom propisuje se metodologija procjene učinaka prilikom izrade prednacrt, nacrt ili prijedloga novih ili izmjena i dopuna postojećih propisa iz članka 2. stavak (1) ovih pravila u institucijama izvršne vlasti Bosne i Hercegovine, vrste procjena i obrasci za procjenu učinaka, postupak procjene učinaka, uključujući i način međuinstitucionalnih i međuvladinih konzultacija, kao i konzultacija sa javnošću u tom postupku, kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i središnje koordinirajuće tijelo, postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrt i prijedloga propisa, elektronički sustav potpore postupku procjene učinaka, stručno osposobljavanje i usavršavanje vezano za procjenu učinaka i izradu propisa, instrumenti za sveobuhvatno unaprjeđenje kvaliteta propisa, te druga pitanja u vezi s postupkom procjene učinaka.

**Članak 2.
(Procjena učinaka)**

- (1) Procjena učinaka predstavlja niz međusobno povezanih istraživačko-analitičkih postupaka i radnji koji uključuju: objektivnu analizu stanja i definiranje problema, utvrđivanje ciljeva i mogućih rješenja za njihovo ostvarivanje, procjenu pozitivnih i negativnih učinaka mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu, međusobno poređenje prednosti i nedostatka mogućih rješenja, odabir rješenja koja će biti sadržana u prijedlogu novog ili izmjeni i dopuni postojećeg propisa ili provedena putem nenormativnih aktivnosti i mjera, utvrđivanje i provedbu okvira za praćenje, izvješćivanje i ocjenu.
- (2) Procjena učinaka temelji se na činjenicama i dokazima i provodi se uz istovremene međuinstitucionalne i konzultacije sa javnošću, a po potrebi i konzultacije sa institucijama drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini.

**Članak 3.
(Ciljevi procjene učinaka)**

- (1) Opći cilj procjene učinaka je stvaranje uvjeta za izradu i donošenje kvalitetnijih propisa utemeljenih na raspoloživim činjenicama i dokazima, tako da se ciljevi propisa ostvaruju uz najniže moguće troškove i ne stvaraju prepreke poslovnom okruženju, građanima i društvu općenito.
- (2) Posebni ciljevi procjene učinaka su:
 - a) podsticanje međuinstitucionalne i međuvladine suradnje i koordinacije nositelja izrade propisa radi jednostavnijeg i bržeg usuglašavanja rješenja i ostvarivanja ciljeva,
 - b) doprinos jačanju transparentnosti i sudioničkoj demokraciji kroz uključivanje svih zainteresiranih strana, uključujući javnost, u postupcima izrade, predlaganja, praćenja primjene, izvješćivanja i ocjene propisa,

- c) doprinos ekonomičnom, efikasnom, učinkovitim i transparentnijem planiranju i korištenju proračunskih sredstava,
- d) doprinos integriranom, pametnom, održivom i inkluzivnom ekonomskom rastu i razvitku,
- e) doprinos povećanju mogućnosti za upošljavanje, smanjenju siromaštva, uključenosti u obrazovanju, unaprjeđenju zdravstvene zaštite i sveukupnom smanjenju socijalne isključenosti i diskriminacije, uključujući osiguranje načela ravnopravnosti spolova, osnaživanja vladavine prava, napretka u borbi protiv organiziranog kriminala, terorizma i korupcije u Bosni i Hercegovini,
- f) doprinos ostvarenju strateških ciljeva Bosne i Hercegovine u oblasti zaštite okoliša, koji između ostalog uključuje poboljšanje upravljanja okolišem i razvitak okolišne infrastrukture uz povećanje otpornosti na klimatske promjene, zaštiti bioraznolikosti, razvitku energetske potencijala, osobito obnovljivih izvora energije i povećanju energetske efikasnosti, itd.

Članak 4.

(Osnovna načela procjene učinaka)

Osnovna načela procjene učinaka su:

- a) *usmjerenost* - prijedlozi mogućih rješenja su usmjereni na potpuno ili djelomično otklanjanje negativnih učinaka utvrđenih problema,
- b) *srazmjernost* - prijedlozi mogućih rješenja srazmjerni su riziku uzročno-posljedičnih veza problema,
- c) *odgovornost* - prijedlozi mogućih rješenja su odraz detaljne procjene i odabira najpovoljnijeg rješenja koji podrazumijevaju odgovornost za djelovanje u toj oblasti, donijete odluke u vezi s tim, njihovu dosljednu provedbu, uključujući obvezu izvješćivanja, osobito u pogledu odgovornosti za posljedice odabranih rješenja,
- d) *transparentnost* - prijedlozi mogućih rješenja su rezultat detaljne procjene mogućih učinaka i konzultacija svih zainteresiranih strana,
- e) *objektivnost* - procjena učinaka i prijedlog najpovoljnijeg rješenja temelji se na objektivnoj procjeni prema zadanim kriterijima,
- f) *usklađenost* - predložena rješenja usklađuju se sa pravnim okvirom u Bosni i Hercegovini, međunarodnim standardima i *Acquis*-em,
- g) *fiskalna održivost* - moguća rješenja i prijedlog najpovoljnijeg rješenja usklađeni su sa srednjoročnim fiskalnim okvirom,
- h) *sveobuhvatan (integralan) pristup* - procjena učinaka provodi se na uravnotežen način, u međusobno povezanom postupku procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka.

Članak 5.

(Primjena drugih propisa)

- (1) Postupak planiranja normativno-pravnih aktivnosti provodi se u skladu sa Odlukom o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvješćivanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14) i Naputkom o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 45/15).

- (2) Na pitanja konzultacija sa javnošću u postupku procjene učinaka primjenjuju se Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa.

DIO DRUGI – VRSTE PROCJENE I OBRASCI ZA PROCJENU UČINAKA

Članak 6.

(Prethodna procjena učinaka)

- (1) Prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH temelji se na izvršenoj prethodnoj procjeni mogućih učinaka (u daljnjem tekstu: Prethodna procjena).
- (2) Prethodna procjena provodi se za sve propise koji se namjeravaju predložiti u plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, kao sastavni dio godišnjeg programa rada institucije BiH i Vijeća ministara, kao i za propise koji se predlažu za usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *Acquis*-em, te sklapanje međunarodnih sporazuma.
- (3) U fazi planiranja normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH prethodna procjena provodi se, dokumentira i podnosi uz plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH, te se u fazi razmatranja i donošenja propisa prilaže uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa na Obrascu broj 1 ovog aneksa.
- (4) Institucija BiH provodi postupak prethodnih konzultacija prilikom izrade plana normativno-pravnih aktivnosti u skladu sa Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa.

Članak 7.

(Sveobuhvatna procjena učinaka)

- (1) Sveobuhvatna procjena učinaka provodi se za propise utvrđene godišnjim planom normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, za koje je kroz prethodnu procjenu učinaka, na temelju kriterija propisanih u Obrascu 1 ovog aneksa, utvrđeno da mogu imati značajne fiskalne, ekonomske, socijalne ili okolišne učinke.
- (2) Izuzetno, u skladu sa zaključkom Vijeća ministara, Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, institucija BiH provodi prethodnu, a po potrebi i sveobuhvatnu procjenu učinaka i za propise koji nisu sadržani u godišnjem planu normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, u skladu sa odredbama ovog aneksa.
- (3) Za propise iz stavka (2) ovog članka, za koje je utvrđena potreba provedbe sveobuhvatne procjene učinaka, sukladno se primjenjuju odredbe ovog članka.
- (4) Kao polazište u postupku provedbe sveobuhvatne procjene učinaka koristi se Obrazac broj 1 ovog aneksa o provedenoj prethodnoj procjeni učinaka.
- (5) Izvješće o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka dokumentira se i podnosi na Obrascu broj 2 ovog aneksa uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa nadležnom donositelju propisa.

DIO TREĆI - POSTUPAK PROCJENE UČINAKA

Članak 8.

(Provedba procjene učinaka)

- (1) Procjenu učinaka iz čl. 6. i 7. ovog aneksa provodi nositelj normativnog posla.
- (2) Postupak procjene obuhvaća slijedeće radnje:
 - a) analiza stanja i utvrđivanje problema,
 - b) utvrđivanje ciljeva,
 - c) predlaganje mogućih rješenja za prevladavanje identificiranih problema, odnosno za postizanje utvrđenih ciljeva,
 - d) procjena učinaka mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu,
 - e) provedbu horizontalnih međuinstitucionalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konzultacija,
 - f) provedbu konzultacija sa javnošću,
 - g) provedbu uporedne analize predloženih rješenja,
 - h) predstavljanje rezultata i predlaganje najpovoljnijih rješenja,
 - i) utvrđivanje okvira za praćenje, izvješćivanje i ocjenu,
 - j) praćenje i izvješćivanje o provedbi propisa u skladu s utvrđenim okvirom za praćenje iz točke i) ovog članka i
 - k) provedbu srednjoročne odnosno *ex post* ocjene propisa.

Članak 9.

(Analiza stanja i utvrđivanje problema)

- (1) U postupku analize stanja i utvrđivanja problema potrebno je što sveobuhvatnije sagledati postojeće stanje, identificirati i detaljno analizirati postojeći problem i razloge njegovog nastanka, uz identifikaciju interesnih strana na koje se problem odnosi izravno ili neizravno, te utvrditi da li je riječ o povremenom ili stalnom problemu. U ovoj fazi postupka procjene učinaka, potrebno je ukratko opisati razvitak problema tijekom vremena, utvrditi zašto postojeća situacija nije više održiva, uz utvrđivanje uzročno-posljedičnih veza i rizika koji se mogu očekivati ukoliko se ne donese novi, izmijeni postojeći propis ili primijeni odgovarajuća nenormativna mjera za prevladavanje problema.
- (2) U postupku analize trenutnog stanja i utvrđivanja problema kao polazište se koriste:
 - a) dostupni i mjerodavni sekundarni izvori informacija koji se u pravilu kombiniraju sa primarnim izvorima informacija,
 - b) organiziranje i provedba horizontalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konzultacija uz aktivno sudjelovanje predstavnika organizacija civilnog društva i istaknutih stručnjaka odgovarajućeg profila,
 - c) sekundarni izvori iz stavka (2) točka a) ovoga članka, između ostalog, uključuju mjerodavne izvore podataka koji su dostupni putem odgovarajućih nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, kao i iz drugih značajnih javno dostupnih izvora, kao što su znanstvena istraživanja, studije, izvješća akademskih i organizacija civilnog društva i tome slično.

- (3) Osim izvora podataka iz stavka (2) ovoga članka, za utvrđivanje činjenica i podataka koji će poslužiti kao polazna osnova i podloga za sve naredne faze postupka procjene učinaka propisa, koriste se i drugi značajni izvori podataka iz odgovarajućih institucija Europske unije i drugih odgovarajućih međunarodnih organizacija i institucija.
- (4) Na temelju poduzetih istraživačko-analitičkih radnji iz stavka (2) ovog članka, izrađuje se problemsko stablo putem kojeg se utvrđuju uzročno-posljedične veze problema, sa težištem na utvrđivanju neposrednih i dubljih uzroka problema.

Članak 10. **(Utvrđivanje ciljeva)**

- (1) Na temelju utvrđenih problema iz članka 9. ovog aneksa pristupa se utvrđivanju slijedećih ciljeva:
 - a) općeg cilja kojim se iskazuje krajnji rezultat ili konačni dugoročni učinak propisa,
 - b) posebnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja općeg cilja,
 - c) operativnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja posebnog cilja u okviru kojeg se utvrđuju.
- (2) Ciljevi iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se u skladu sa slijedećim kriterijima:
 - a) *specifičan*: ciljevi trebaju biti precizni i dovoljno konkretni kako ne bi podlijegali oprečnim tumačenjima,
 - b) *mjerljiv*: ciljevi trebaju definirati buduće željeno stanje u mjerljivom obliku kako bi se kasnije moglo procijeniti da li je cilj ostvaren ili ne,
 - c) *prihvatljiv*: ciljevi trebaju biti prihvatljivi, razumljivi i slično tumačeni od strane svih onih od kojih se očekuje preuzimanje dijela odgovornosti za njihovo ostvarenje,
 - d) *realističan*: ciljevi trebaju biti ambiciozni, ali istovremeno i realno postavljeni kako bi ih svi odgovorni prihvatili kao značajne,
 - e) *vremenski određen*: ciljevi su vremenski određeni ako je njihovo ostvarenje moguće definirati u određenom vremenskom razdoblju, tj. moguće je odrediti rokove njihovog izvršenja.

Članak 11. **(Utvrđivanje mogućih rješenja)**

- (1) Za potrebe ostvarivanja operativnih ciljeva obvezno se utvrđuju tri moguća rješenja:
 - a) zadržati postojeće stanje,
 - b) postupni pristup u načinu rješavanja utvrđenog problema,
 - c) potpuno novi pristup u odnosu na trenutačno stanje u načinu rješavanja utvrđenog problema.
- (2) Jedno od mogućih rješenja iz stavka (1) toč. b) i c) ovog članka može predstavljati nenormativno, odnosno normativno rješenje.
- (3) U slučaju nemogućnosti utvrđivanja nenormativnog rješenja, utvrđuju se normativna rješenja za moguća rješenja iz stavka (1) toč. b) i c) ovog članka.

- (4) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, u slučaju usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa *Acquis-em* razmatraju se dva moguća rješenja:
- a) djelomično usklađivanje i
 - b) potpuno usklađivanje.

Članak 12.

(Procjena fiskalnih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Očekivani fiskalni učinci procjenjuju se u odnosu na očekivane troškove i dobiti od uvođenja propisa i mogućih alternativa uvođenju propisa, na temelju slijedećih kriterija:
 - a) fiskalni učinci uvođenja propisa na prihode i primitke, rashode i izdatke za proračunsku godinu i dvije naredne godine,
 - b) obrazloženje promjena u rashodima, izdacima, prihodima i primicima, uključujući i učinke na ravnopravnost spolova,
 - c) promjene u broju uposlenih (sistematizirana i popunjena radna mjesta),
 - d) potencijalne obveze za proračun (garancije i ostalo),
 - e) fiskalna procjena učinaka propisa na druge proračune i razine vlasti (proračunske i izvanproračunske korisnike, kao i izvanproračunske fondove), ukoliko takvi učinci postoje i
 - f) izvori i metode osiguranja sredstava.
- (2) Kriteriji iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se procjenom očekivanih učinaka prema mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani fiskalni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a fiskalni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2a ovog aneksa.

Članak 13.

(Procjena ekonomskih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Očekivani ekonomski učinci na pojedinu gospodarsku oblast ili sektor procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
 - a) upošljavanje u gospodarskim subjektima,
 - b) zahtjevi za investicije vezano za poslovanje gospodarskih subjekata,
 - c) operativni troškovi i poslovanje gospodarskih subjekata,
 - d) novi administrativni troškovi za gospodarske subjekte,
 - e) stvaranje novih javnih ovlasti,
 - f) učinak na imovinska prava.
- (2) Očekivani ekonomski učinci na gospodarstvo u cjelini procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
 - a) konkurentnost gospodarstva i priljev investicija,
 - b) gospodarski rast,
 - c) održivost okoliša,
 - d) postizanje ciljeva društvenog razvitka,

- e) regionalno i na posebne sektore,
 - f) makroekonomsko okruženje,
 - g) tržišna konkurentnost i
 - h) druge učinke na gospodarstvo ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (3) Kriteriji iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se procjenom očekivanih učinaka prema mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (4) Očekivani ekonomski učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a ekonomski učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2b ovog aneksa.

Članak 14.

(Procjena socijalnih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Očekivani učinci na socijalno osjetljive i druge skupine s posebnim interesima i potrebama te učinak na zdravstveni i socijalni status građana procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
- a) uposlenost i tržište rada,
 - b) norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta,
 - c) socijalnu uključenost i zaštitu osobito ranjivih društvenih skupina ili pojedinaca,
 - d) jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije,
 - e) privatnost i obiteljski život,
 - f) zaštitu ili izloženost osobnih podataka pojedinca,
 - g) javno zdravlje,
 - h) pristup socijalnoj zaštiti, zdravstvenim i obrazovnim sustavima i posljedice za njih,
 - i) kriminal i terorizam,
 - j) korupciju i sukob interesa,
 - k) javnu sigurnost i kriminal,
 - l) obranu,
 - m) kulturu i
 - n) druge socijalne učinke, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Očekivani učinci iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se prema slijedećim mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani socijalni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a socijalni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2c ovog aneksa.

Članak 15.

(Procjena okolišnih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Za očekivane okolišne učinke mjerodavne su procjene vjerojatnih učinaka u odnosu na slijedeće kriterije:
- a) klima,
 - b) kvalitet zraka,
 - c) kvalitet vode, mora i vodnih potencijala,
 - d) kvalitet zemljišta i potencijala,
 - e) obnovljivi i neobnovljivi izvori energije,

- f) bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost,
 - g) uporaba zemljišta,
 - h) upravljanje otpadom,
 - i) omjer ili vjerojatnoća rizika za okoliš,
 - j) učinak aktivnosti gospodarskih subjekata na okoliš,
 - k) zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane i
 - l) drugi očekivani učinci na okoliš, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Procjena očekivanih učinaka iz stavka (1) ovog članka provodi se tako da se za svako područje u kojem se očekuje djelovanje propisa utvrdi očekivana vjerojatnost nastanka učinaka prema slijedećim mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani okolišni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a okolišni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2d ovog aneksa.

Članak 16.

(Procjena učinaka na održivi razvitak)

Procjena učinaka na održivi razvitak predstavlja kombinaciju procijenjenih učinaka na sve oblasti iz čl. od 12. do 15. ovog aneksa.

Članak 17.

(Kombiniranje metoda kvalitativne i kvantitativne procjene učinaka)

Kada god je to moguće, utvrđeni kvalitativni učinci mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa procjenjuju se i iskazuju i u kvantitativnom i monetarnom pogledu.

Članak 18.

(Mjerila očekivane vjerojatnosti nastanka učinaka)

Mjerila očekivane vjerojatnosti nastanka učinaka procjenjuju se diskrecijskom ocjenom nositelja normativnog posla, koja se temelji na pribavljenim podacima i dokazima, te stručnom i znanstvenom pristupu utvrđenoj problematici i praksi vezano za ciljeve koji se nastoje postići kao rješenje problema.

Članak 19.

(Procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka)

U postupku procjene učinaka mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa provodi se i procjena pratećih rizika, neizvjesnosti i prepreka vezanih za provedbu mogućih rješenja, uz utvrđivanje prijedloga za njihovo prevladavanje.

Članak 20.

(Konzultacije)

- (1) Za potrebe sveobuhvatnijeg i objektivnijeg sagledavanja problema, utvrđivanja ciljeva, procjene učinaka mogućih rješenja koja se razmatraju, te iznalaženja najpovoljnijih rješenja, nositelj normativnih poslova primjenjuje odgovarajuću metodu aktivnih konzultacija sa nadležnim institucijama BiH, organizacijama civilnog društva i neovisnim

stručnjacima. Kada je to potrebno, konzultacije se provode i sa nadležnim institucijama entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

- (2) Nositelj normativnog posla primjenjuje odgovarajuću metodu aktivnih konzultacija u jednoj ili više faza procjene učinaka iz članka 8. stavak (2) toč. a) do c), a obvezno u fazi procjene učinaka mogućih rješenja iz članka 8. stavak (2) točka d) ovog aneksa.
- (3) Aktivna metoda konzultacija iz stavka (2) ovog članka podrazumijeva provedbu individualnih i skupnih konzultativnih sastanaka, anketiranje, intervjue, okrugle stolove, fokus skupine, javne i stručne rasprave putem radija, televizije i društvenih mreža, javne tribine i sl.

Članak 21.

(Uporedna analiza predloženih rješenja)

Za provedbu uporedne analize predloženih rješenja i odabir najpovoljnijeg rješenja koriste se slijedeći kriteriji:

- a) *financijska izvedivost* podrazumijeva raspoloživost finansijskih sredstava (budžetska ili vanbudžetska sredstva potrebna za provedbu rješenja),
- b) *organizaciona izvedivost* podrazumijeva raspoloživost ustrojstvenih kapaciteta, uključujući znanje, iskustvo, vodstvo, organizacionu sposobnost, motivaciju i sl.,
- c) *tehnička provedivost* podrazumijeva raspoloživost, odnosno postojanje potrebnih tehničkih sredstava i opreme za provedbu rješenja,
- d) *održivost* podrazumijeva dugoročni pozitivni učinak rješenja u širem okruženju i duljem vremenskom razdoblju i kapacitete različitih sudionika za provedbu odabranog rješenja u dugoročnom smislu,
- e) *efikasnost* podrazumijeva omjer koristi i troškova, odnosno u kojoj mjeri se mogu ostvariti očekivani ishodi, rezultati i učinci s obzirom na razumne troškove provedbe rješenja,
- f) *učinkovitost* podrazumijeva potencijalni razinu ostvarenosti očekivanih učinaka općeg, posebnih i operativnih ciljeva i
- g) *koherentnost* (unutarnja i vanjska) podrazumijeva usklađenost rješenja s drugim politikama ili propisima unutar Bosne i Hercegovine i s Europskom unijom i drugim međunarodnim sporazumima.

Članak 22.

(Rezultati procjene učinaka i predlaganje najpovoljnijih rješenja)

Na temelju kriterija iz članka 21. ovog aneksa, međusobnim poređenjem utvrđenih mogućih rješenja, analiziraju se njihove glavne prednosti i nedostaci i utvrđuje prijedlog najpovoljnijeg rješenja.

Članak 23.

(Okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu)

- (1) Praćenje predstavlja proces sistematičnog prikupljanja podataka o razvitku i provedbi propisa, te ostvarivanju ciljeva koji se odvija tijekom provedbe, u određenim vremenskim intervalima, na temelju prethodno definiranih pokazatelja koje je moguće upoređivati sa polaznim stanjem, u skladu sa okvirom za praćenje, izvješćivanje i ocjenu.

- (2) Ocjena predstavlja postupak sistematskog i objektivnog vrednovanja izrade, provedbe i rezultata usvojenog propisa kroz analizu relevantnosti, ekonomičnosti, efektivnosti, učinaka i održivosti usvojenog propisa u odnosu na utvrđene ciljeve, a radi donošenja odgovarajućih zaključaka koji se mogu koristiti kao osnov za unaprjeđenje ili eventualno ukidanje određenog propisa.
- (3) Okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu iz stavka (1) ovog članka osobito sadrži slijedeće elemente:
 - a) institucionalni okvir za praćenje provedbe i izvješćivanje,
 - b) pokazatelje izvršenja i uspješnosti provedbe koji uključuju polazne i ciljne vrijednosti,
 - c) izvore i metode verifikacije podataka,
 - d) metode prikupljanja podataka,
 - e) obrasce za praćenje i izvješćivanje,
 - f) institucije kojima se podnosi izvješće o praćenju provedbe propisa,
 - g) rokove za podnošenje izvješća,
 - h) u slučaju potrebe, financijska sredstva za potrebe praćenja provedbe propisa,
 - i) vrstu ocjene,
 - j) ocjenjivačke kriterije i pitanja,
 - k) sudionike ocjenjivačkog postupka,
 - l) rok za provedbu ocjene,
 - m) institucije kojima se podnosi ocjenjivački izvješće i
 - n) u slučaju potrebe, financijska sredstva za provedbu ocjene.

Članak 24.

(Definicija i vrste pokazatelja)

- (1) Pokazatelj predstavlja kvalitativnu i kvantitativnu mjeru koja se koristi da demonstrira promjenu u stanju, napretku ili rezultatu u pogledu ostvarenja ciljeva propisa.
- (2) Na razini općeg cilja utvrđuje se pokazatelj učinaka, odnosno dugoročnih rezultata.
- (3) Na razini posebnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji krajnjih rezultata.
- (4) Na razini operativnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji izlaznih rezultata.
- (5) Na razini odabranih rješenja utvrđuju se ulazni i procesni pokazatelji.

Članak 25.

(Kriteriji za procjenu kvaliteta pokazatelja)

Procjena kvaliteta pokazatelja obavlja se naspram slijedećih kriterija:

- a) *valjanost*: podaci trebaju jasno i odgovarajuće predstavljati očekivani rezultat,
- b) *integritet*: prikupljeni podaci moraju osigurati i minimalizirati potencijalne greške i manipulacije s podacima,
- c) *preciznost*: podaci trebaju imati odgovarajuću razinu detalja kako bi omogućili donošenje informiranih odluka od strane nositelja političkih dužnosti,
- d) *pouzdanost*: podaci moraju odražavati stabilan i dosljedan proces prikupljanja i metodu analize tijekom cijelog razdoblja i
- e) *pravovremenost*: podaci trebaju biti dostupni učestalo, moraju biti aktualni, ažurirani i pravovremeno dostupni.

Članak 26.

(Praćenje i izvješćivanje o provedbi propisa)

- (1) U skladu sa okvirom za praćenje, izvješćivanje i ocjenu iz članka 23. ovog aneksa, nositelj normativnog posla, u suradnji sa drugim nositeljima provedbe propisa obavlja:
 - a) redovito praćenje provedbe propisa i u tom smislu prikupljanje potrebnih podataka prema unaprijed utvrđenim vremenskim intervalima,
 - b) procjene naspram definiranih pokazatelja uspješnosti provedbe,
 - c) nadgledanje promjena i poređenje s polaznim stanjem,
 - d) identificiranje rizika uz davanje prijedloga odgovarajućih mjera i aktivnosti za njihovo prevladavanje i
 - e) predlaganje izmjena i dopuna propisa ukoliko se utvrđeni ciljevi propisa ne ostvaruju.
- (2) Izvješće o praćenju provedbe propisa podnosi se najmanje jednom godišnje Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.

Članak 27.

(Srednjoročna odnosno *ex post* ocjena propisa)

- (1) *Ex post* ocjena provodi se za sve propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena učinaka, najmanje nakon četiri do najviše šest godina od stupanja na snagu propisa.
- (2) U slučaju provedbe složenih propisa, pored *ex post* ocjene iz stavka (1) ovog članka, može se provesti i srednjoročna ocjena, nakon tri do četiri godine primjene propisa, putem koje se, između ostalog, razmatraju slijedeća pitanja: relevantnost ciljeva i logike intervencije u odnosu na ciljeve, učinkovitost, odnosno razinu ostvarenosti ciljeva kroz analizu rezultata ili učinaka, te efikasnost, odnosno odnos između utrošenih potencijala i ostvarenih rezultata.
- (3) Izvješće o provedenoj srednjoročnoj ocjeni osobito ukazuje na eventualna odstupanja od ciljeva propisa tijekom njegove provedbe, uz davanje preporuka za unaprjeđenje propisa.

Članak 28.

(Ocjenjivački kriteriji)

- (1) Ocjenjivački kriteriji su:
 - a) *relevantnost*: primjerenost propisa s obzirom na problem i kontekst, osobito primjerenost ciljeva i logike intervencije,
 - b) *koherentnost (unutarnja i vanjska)*: usklađenost različitih ciljeva propisa, usklađenost propisa s drugim relevantnim javnim politikama i propisima, te međunarodnim sporazumima,
 - c) *efikasnost/ekonomičnost/učinkovitost*: omjer koristi i troškova, odnosno mjera u kojoj su ostvareni ishodi, rezultati i učinak s obzirom na razumne troškove provedbe,
 - d) *djelotvornost*: razinu ostvarenosti očekivanih učinaka, odnosno ciljeva,
 - e) *održivost*: potencijal dugoročnog pozitivnog učinaka propisa i kapaciteti različitih sudionika za daljnji nastavak provedbe propisa, ukoliko je ona dalje potrebna,
 - f) *učinak*: promjena u širem okruženju i u duljem vremenskom razdoblju uslijed ukupnih učinaka propisa.
- (2) Prilikom odabira kriterija iz stavka (1) ovog članka u svakom pojedinačnom slučaju ocjene učinaka propisa u obzir se uzimaju posebna svrha ocjene, sadržaj i ciljevi propisa

koji se ocjenjuje, dostupnost podataka, raspoloživo vrijeme, sredstva i stručnjaci za provedbu ocjene, politički interesi naručitelja ocjene, te interesi ciljnih skupina.

Članak 29.
(Ocjenjivački postupak)

- (1) S ciljem provedbe ocjenjivačkog postupka potrebno je prethodno utvrditi:
 - a) posebnu svrhu ocjene,
 - b) ciljne skupine,
 - c) najvažnije ocjenjivačke kriterije s obzirom na svrhu ocjene,
 - d) glavna pitanja na koja treba odgovoriti ocjena,
 - e) pokazatelje, ukoliko nisu prethodno utvrđeni,
 - f) informacije koje je potrebno prikupiti,
 - g) izvore i dostupnost informacija,
 - h) metode prikupljanja informacija,
 - i) sudionike ocjenjivačkog postupka.
- (2) U slučaju provedbe vanjske ocjene utvrđuje se opis ocjenjivačkog zadatka, koji osobito sadrži slijedeće elemente:
 - a) naziv naručitelja ocjene,
 - b) predmet ocjene,
 - c) ciljeve ocjene,
 - d) rok za provedbu ocjene,
 - e) vrijednost ugovora,
 - f) ciljne skupine koje treba obuhvatiti,
 - g) ocjenjivačke kriterije,
 - h) ključna ocjenjivačka pitanja,
 - i) posebne uvjete za izbor izvršitelja ocjene,
 - j) uvjete povjerljivosti,
 - k) provjeru postojanja sukoba interesa.
- (3) Završno izvješće o provedenom ocjenjivačkom postupku sadrži slijedeće:
 - a) sažetak izvješća ne dulji od šest stranica,
 - b) kritičko mišljenje, utemeljeno na nizu podataka, o ocjenjivačkim kriterijima koji će biti predmet ocjene,
 - c) jasan sažetak primijenjene metodologije i završna procjena ograničenja odabranog pristupa i korištenih podataka,
 - d) jasan logički slijed između analize i predstavljenih rezultata, odgovora na pitanja za ocjenu i donesenih zaključaka.
- (4) Završno srednjoročno, odnosno *ex post* ocjenjivačko izvješće dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.
- (5) Usvojeno završno srednjoročno, odnosno *ex post* ocjenjivačko izvješće iz stavka (4) ovog članka objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.

DIO ČETVRTI – KOORDINIRAJUĆE I KONTROLNA TIJELA

Članak 30.

(Kontrolna tijela)

- (1) Nositelj normativnog posla pribavlja mišljenja u vezi provedene sveobuhvatne procjene učinaka od slijedećih kontrolnih tijela:
 - a) Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih učinaka propisa, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - b) Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene ekonomskih i okolišnih učinaka, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - c) Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, *Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije* i Agencije za zaštitu osobnih podataka Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere provedene procjene socijalnih učinaka, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - d) Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara u pogledu usklađenosti između sadržaja izvješća o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka i nacрта ili prijedloga propisa, a osobito u kojoj mjeri i na koji način su odabrana najpovoljnija rješenja, institucionalni okvir i mehanizmi za praćenje, izvješćivanje i ocjenu utvrđeni u izvješću o provednoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka ugrađeni u nacrt ili prijedlog propisa.
- (2) U slučaju propisa koji mogu imati učinak na niže razine vlasti u Bosni i Hercegovini, kontrolna tijela iz stavka (1) ovog članka prilikom davanja mišljenja konzultiraju odgovarajuća nadležna tijela nižih razina vlasti u Bosni i Hercegovini.
- (3) Kontrolna tijela iz stavka (1) toč. a), b) i c) ovog članka daju mišljenja iz svoje nadležnosti na obrascima iz čl. 12. do 15. ovog aneksa, a kontrolno tijelo iz stavka (1) točka d) ovog članka u okviru mišljenja koje daje u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara.
- (4) Rok za davanje mišljenja kontrolnih tijela iz stavka (1) ovog članka je 15 dana od dana primitka zahtjeva za davanje mišljenja.

Članak 31.

(Središnje koordinirajuće tijelo)

- (1) Generalno tajništvo Vijeća ministara je središnje koordinirajuće tijelo postupka procjene učinaka.
- (2) Generalno tajništvo Vijeća ministara razmatra prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i obavlja uvid u dostavljene obrasce prethodne procjene te, po ocijenjenoj potrebi, vraća obrazac prethodne procjene instituciji BiH na doradu, uz odgovarajuće naputke i rok za izvršenje, popunjavanjem i dostavom Obrasca broj 1 iz Priloga 3 Napuci o načinu pripreme i godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 45/15).

- (3) Institucija BiH je dužna prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti usuglasiti sa Generalnim tajništvom Vijeća ministara najkasnije do 30.11. tekuće godine, radi njegovog uvrštavanja u godišnji program rada institucije BiH i Vijeća ministara za slijedeću godinu.

Članak 32.

(Postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrt a i prijedlog a propisa)

- (1) Stručni kolegij institucije BiH razmatra nacrt izvješća o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka (u daljnjem tekstu: Obrazac broj 2), uz prednacrt, nacrt, ili prijedlog propisa, te obavlja procjenu njihovog sadržajnog kvaliteta i međusobne usklađenosti. U postupku razmatranja, stručni kolegij institucije posebnu pozornost posvećuje slijedećim pitanjima:
- a) usklađenost sa politikama drugih sektora unutar institucije BiH, međusektorska usklađenost i dosljednost materijala iz stavka (1) ovog članka sa strateškim prioritetima i politikama Bosne i Hercegovine,
 - b) kvalitet procjene postojeće situacije i definiranja problema,
 - c) jasnoća ciljeva i namjeravanih rezultata,
 - d) predstavljena moguća rješenja za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, odnosno prevladavanje utvrđenih problema i njihovi mogući učinci,
 - e) izvješće o provedenim konzultacijama, a osobito način na koji su pribavljeni komentari razmotreni i ugrađeni u Obrazac broj 2 i prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa,
 - f) argumenti za odabir najpovoljnijih rješenja,
 - g) provjerava sa stručne strane gledišta da li su materijali iz stavka (1) ovog članka pripremljeni u skladu sa postupkom procjene učinaka iz ovog aneksa i nomotehničkim pravilima propisanim u ovim pravilima,
 - h) ukoliko stručni kolegij institucije BiH zaključi da Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa ili njihovi pojedini dijelovi nisu spremni za upućivanje u daljnju proceduru razmatranja u skladu sa ovim aneksom i Poslovníkom o radu Vijeća ministara, u tom slučaju stručni kolegij institucije može dati prijedlog rukovoditelju institucije BiH da se Obrazac broj 2 sa prednacrtom, nacrtom ili prijedlogom propisa vrati radnoj skupini na doradu uz odgovarajuće naputke i određivanje roka za izvršenje.
- (2) Po dobivanju suglasnosti rukovoditelja institucije BiH na materijale iz stavka (1) ovog članka, provode se međuinstitucionalne i javne konzultacije objavom na internet platformi Vijeća ministara.
- (3) Nakon provedenih konzultacija iz stavka (2) ovog članka, provodi se analiza pribavljenih komentara i prijedloga, izrađuje izvješće o provedenim konzultacijama, materijali iz stavka (1) ovog članka se prema potrebi usklađuju sa pribavljenim komentarima i prijedlozima, te dostavljaju stručnom kolegiju institucije BiH na razmatranje i odlučivanje rukovoditelja institucije BiH.
- (4) Po dobivanju suglasnosti rukovoditelja institucije BiH iz stavka (3) ovog članka, pristupa se pribavljanju mišljenja kontrolnih tijela iz članka 30. ovog aneksa. Nakon pribavljanja mišljenja kontrolnih tijela iz stavka (4) ovog članka i analize istih, Obrazac broj 2,

prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa se prema potrebi usklađuje sa pribavljenim mišljenjima.

- (5) Nakon što pribavi mišljenja kontrolnih tijela i po potrebi usuglasi sadržaj sveobuhvatne procjene učinaka, uključujući usuglašavanje sadržaja nacrtu ili prijedloga propisa sa pribavljenim mišljenjima, nositelj normativnog posla ih dostavlja Generalnom tajništvu Vijeća ministara, koji popunjavanjem i ovjerom Obrasca broj 3 ovog aneksa daje mišljenje o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka u pogledu poštivanja svih proceduralnih koraka sadržanih u ovom aneksu.
- (6) U slučaju neslaganja nositelja normativnog posla sa mišljenjem nadležnog kontrolnog tijela iz stavka (4) ovog članka, nositelj normativnog posla uz Obrazac broj 2 ovog aneksa sa pribavljenim mišljenjima kontrolnih tijela i uz nacrt ili prijedlog propisa dostavlja Generalnom tajništvu Vijeća ministara i očitovanje u kojem navodi oblasti i razloge neslaganja. Generalno tajništvo Vijeća ministara postupa u skladu sa stavkom (5) ovog članka, te sve materijale iz ovog stavka dostavlja nadležnom odboru Vijeća ministara na razmatranje. Ukoliko se ni na nadležnom odboru Vijeća ministara ne usuglase različita stajališta nositelja normativnog posla i kontrolnog tijela, Obrazac broj 2 ovog aneksa, uz nacrt ili prijedlog propisa, te pribavljena mišljenja kontrolnih tijela, kao i očitovanje nositelja normativnog posla uvrštava se u dnevni red sjednice Vijeća ministara, koje ga razmatra i donosi odgovarajuću odluku.
- (7) U slučaju kada Generalno tajništvo Vijeća ministara ocijeni da dostavljena sveobuhvatna procjena učinaka ne ispunjava uvjete iz Obrasca broj 3 ovog aneksa, vratit će Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka na doradu nositelju normativnog posla uz odgovarajuće naputke, te odrediti rok izvršenja.
- (8) Vijeće ministara će odbiti uvrstiti propis na dnevni red sjednice, ukoliko nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (5) ovog članka.

Članak 33.

(Elektronički sustav potpore)

- (1) Provedene fiskalne procjene učinaka propisa dostavljaju se Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine putem BPIMIS elektroničkog sustava na Obrascu broj 2a iz članka 12. ovog aneksa.
- (2) Provedene procjene ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa dostavljaju se kontrolnim tijelima iz članka 30. stavak (1) toč. b) i c) ovog aneksa elektroničkim putem na obrascima iz čl. od 13. do 15. ovog aneksa, a kontrolnom tijelu iz članka 30. stavak (1) točka d) uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa dostavlja se elektroničkim putem Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka.
- (3) Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka propisa, sa pribavljenim mišljenjima središnjeg koordinirajućeg i kontrolnih tijela, podnose se uz nacrt ili prijedlog propisa Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine elektroničkim putem.

DIO PETI – STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE

Članak 34.

(Nadležnost i obuhvat stručnog osposobljavanja i usavršavanja)

- (1) Odgovorni državni službenici u institucijama BiH iz čl. 68. i 69. ovih pravila, uključujući i odgovorne državne službenike kontrolnih tijela i središnjeg koordinirajućeg tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, imaju pravo i obvezu stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa.
- (2) Obuke iz stavka (1) ovog članka provode se u skladu sa planom i programom obuke koji donosi Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.
- (3) Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine jednom godišnje, uz konzultacije sa središnjim koordinirajućim i kontrolnim tijelima za procjenu učinaka i koordinatorima za procjenu učinaka u institucijama BiH, obavlja analizu uspješnosti provedenih obuka i utvrđuje daljnje potrebe za obukom, uz definiranje odgovarajućih programa obuke.

Članak 35.

(Priručnici za procjenu učinaka i izradu propisa)

- (1) Državni službenici iz članka 34. stavak (1) ovog aneksa, mogu upotpunjavati i usavršavati svoje stručno znanje i vještine iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa korištenjem slijedećih priručnika:
 - a) Priručnik za procjenu učinaka,
 - b) Priručnik za izradu pravnih propisa,
 - c) Priručnik za izradu obrazloženja pravnih propisa,
 - d) Priručnik o rodno odgovornom budžetiranju,
 - e) Priručnik za integriranje ravnopravnosti spolova u pravne propise i
 - f) drugi priručnici u vezi postupka procjene učinaka koji po potrebi mogu biti izrađeni.
- (2) Priručnici iz stavka (1) ovog članka dostupni su na internet platformi Vijeća ministara www.ekonsultacije.gov.ba.

Članak 36.

(Zajednica praktičara)

- (1) U cilju unaprjeđenja međuinstitucionalne suradnje, putem razmjene iskustava u primjeni postupka procjene učinaka i izrade propisa, nadgradnje stečenih znanja i vještina, utvrđivanja inicijativa za daljnja unaprjeđenja sustava za procjenu učinaka u institucijama BiH, te razmatranja drugih pitanja vezanih za sustav procjene učinaka i izrade propisa u institucijama BiH uspostavlja se zajednica praktičara koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila i predstavnici tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa.
- (2) Sastanke zajednice praktičara iz stavka (1) ovog članka, koji se održavaju najmanje jednom godišnje, saziva i njihovim radom koordinira Generalno tajništvo Vijeća ministara.
- (3) Po potrebi, na sastanke zajednice praktičara iz stavka (2) ovog članka mogu se pozvati predstavnici drugih institucija BiH, stručnjaci – praktičari iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa iz institucija drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, istaknuti neovisni

stručnjaci, predstavnici akademske zajednice, civilnog društva i međunarodnih organizacija.

DIO ŠESTI – INSTRUMENTI ZA UNAPRJEĐENJE KVALITETA PROPISA

Članak 37.

(Instrumenti za unaprjeđenje kvaliteta propisa)

Instrumenti za unaprjeđenje kvaliteta propisa su:

- a) Strategija unaprjeđenja kvaliteta propisa (u daljnjem tekstu: Strategija),
- b) Akcijski plan unaprjeđenja kvaliteta propisa (u daljnjem tekstu: Akcijski plan),
- c) izvješća o provedbi Strategije, Akcijskog plana i ovog aneksa (u daljnjem tekstu: Izvješće).

Članak 38.

(Strategija i Akcijski plan)

- (1) Strategijom se srednjoročno usmjerava razvitak sustava procjene učinaka i izrade propisa u institucijama BiH, utvrđuju ciljevi, oblasti za unaprjeđenje kvaliteta propisa i razvitak stručnih kapaciteta.
- (2) Akcijski plan određuje prioritetne mjere i aktivnosti na razvitku sustava procjene učinaka propisa, način provedbe mjera, redoslijed ostvarivanja mjera, rokove izvršenja, nositelje provedbe, projekte, procjenu sredstava potrebnih za provedbu aktivnosti predviđenih Akcijskim planom, te procjenu troškova i koristi.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, u suradnji sa kontrolnim tijelima iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, je koordinator postupka izrade Strategije i Akcijskog plana.

Članak 39.

(Praćenje i izvješćivanje o provedbi Strategije, Akcijskog plana i Aneksa I.)

- (1) Za potrebe praćenja i izvješćivanja o provedbi Strategije i Akcijskog plana, kao i praćenja i izvješćivanja o primjeni ovog aneksa, uspostavlja se Stručno radno tijelo, kojeg čine koordinatori postupka procjene učinaka iz članka 69. ovih pravila, rukovodeći državni službenik iz Generalnog tajništva Vijeća ministara i Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara i jedan član, predstavnik nevladinog sektora.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela imenuje Vijeće ministara, na prijedlog rukovoditelja institucija BiH iz kojih pojedini članovi dolaze, te predstavnika nevladinog sektora izabranog putem javnog poziva, pri čemu je dužno osigurati ravnopravnu zastupljenost spolova u ukupnoj strukturi članova.
- (3) Stručno radno tijelo prati i izrađuje periodična izvješća o provedbi Strategije i Akcijskog plana, te primjeni ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju na internet platformi Vijeća ministara.

DIO SEDMI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

(Imenovanje koordinatora za procjenu učinaka)

Vijeće ministara će, na prijedlog institucija BiH, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa, imenovati koordinate postupka procjene učinaka u institucijama BiH iz članka 69. stavak (1) ovih pravila iz reda rukovodećih državnih službenika, pri čemu je dužno osigurati ravnomjernu zastupljenost spolova u njihovoj ukupnoj strukturi.

Članak 41.

(Usklađivanje pravilnika o unutarnjem ustrojstvu)

Institucije BiH će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa izvršiti usklađivanje svojih pravilnika o unutarnjem ustrojstvu sa odredbama čl. 30. i 31. ovog aneksa i članka 69. ovih pravila.

Članak 42.

(Usklađivanje Poslovnika o radu)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Poslovnik o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa odredbama ovog aneksa u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Članak 43.

(Usklađivanje Napuci o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Naputak o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH sa odredbama ovog aneksa u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Članak 44.

(Objavljivanje priručnika)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa objaviti priručnike iz članka 35. stavak (1) toč. b) do e) na internet platformi Vijeća ministara.

Članak 45.

(Donošenje plana i programa obuke za procjenu učinaka i izradu propisa)

Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa donijeti plan i program obuke iz članka 34. stavak (2) ovog aneksa.

Članak 46.

(Izrada i objavljivanje Priručnika za procjenu učinaka)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa izraditi i objaviti na internet platformi Vijeća ministara Priručnik za procjenu učinaka iz članka 35. stavak (1) točka a) ovog aneksa.

Članak 47.

(Dogradnja BPIMIS informacijskog sustava)

Ministarstvo financija i trezora će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa dograditi BPIMIS informacijski sustav za potrebe provedbe fiskalne procjene učinaka u skladu sa ovim aneksom.

Članak 48.

(Izrada i usvajanje Strategije i Akcijskog plana)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa usvojiti Strategiju i Akcijski plan iz članka 38. st. (1) i (2) ovog aneksa, koji će se objaviti na internet platformi Vijeća ministara.

Članak 49.

(Imenovanje članova Stručnog radnog tijela)

- (1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine objavit će javni poziv i izvršiti izbor predstavnika nevladinog sektora za člana Stručnog radnog tijela iz članka 39. st. (1) i (2) ovog aneksa u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela iz članka 39. stavak (2) ovog aneksa imenovat će Vijeće ministara u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pruža tehničku podršku u radu Stručnog radnog tijela.
- (4) Sastanke Stručnog radnog tijela saziva i predsjedava im rukovodeći državni službenik, koordinator postupka procjene učinaka iz Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.
- (5) Stručno radno tijelo sastaje se periodično, a najmanje jednom godišnje, s tim da će se prva sjednica sazvati i održati u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (6) Stručno radno tijelo će na svojoj prvoj sjednici, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, utvrditi poslovnik o radu, kojim će biti definirani mandat, pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, način donošenja odluka, kao i druga pitanja od značaja za rad Stručnog radnog tijela.
- (7) Na prvoj sjednici, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvješća o praćenju primjene ovog aneksa sa standardiziranim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvješćivanja.
- (8) S ciljem unaprjeđenja sustava procjene učinaka u institucijama BiH, Stručno radno tijelo će vršiti periodično prikupljanje podataka naspram utvrđenih pokazatelja, vršiti njihovu analizu i po potrebi predlagati odgovarajuće mjere i aktivnosti u okviru izvješća o praćenju primjene ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.
- (9) U roku od 60 dana od usvajanja Strategije i Akcijskog plana iz članka 38. ovog aneksa, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvješća o praćenju provedbe Strategije i Akcijskog plana sa standardiziranim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvješćivanja.

Članak 50.

(Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad provedbom ovog aneksa obavlja Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Članak 51.

(Srednjoročna i *ex post* ocjena)

- (1) Srednjoročna ocjena učinaka sustava procjene učinaka uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom provest će se nakon tri godine od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Izvješće o srednjoročnoj ocjeni učinaka dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje, u okviru kojeg će, između ostalog, biti utvrđen rok i druga tehnička pitanja od značaja za provedbu *ex post* (završne) ocjene učinaka sustava procjene učinaka uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom.
- (3) Postupci srednjoročne i *ex post* ocjene iz st. (1) i (2) ovog članka provode se u skladu sa odredbama čl. od 27. do 29. ovog aneksa.

Članak 52.

(Utvrđivanje propisa za koje će se provesti sveobuhvatna procjena učinaka)

Vijeće ministara će najkasnije do 30.6.2017. godine posebnim zaključkom, na prijedlog institucija BiH, utvrditi propise iz Programa rada za 2017. godinu za koje će se provesti sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa odredbama ovog aneksa.

OBRAZAC broj 1 – PRETHODNA PROCJENA UČINAKA PROPISA

(Naziv nositelja izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi radi utvrđivanja materije koju treba obuhvatiti propisom i potrebe za provedbom postupka sveobuhvatne procjene učinaka propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tijekom popune obrasca.

PRETHODNA PROCJENA UČINAKA PROPISA		
NOSITELJ NORMATIVNOG POSLA		
VRSTA PROPISA	a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) naputak, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.	
NAZIV PROPISA		
1. Navedite pravni osnov za donošenje propisa.		
2. Da li je prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa u skladu sa strateškim dokumentima, politikama i prioritetima Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i ako da, navedite s kojim?		
3. U skladu sa člankom 9. Aneksa I. ukratko opišite stanje i problem koji se namjerava riješiti.		
4. Ukoliko imate saznanja da je isti problem postojao u zemljama Europske unije, odnosno susjednim zemljama ukratko navedite na koji način je riješen. Navedite najmanje dvije zemlje Europske unije i dvije susjedne zemlje.		
5. Utvrdite opći cilj u skladu sa člankom 10. Aneksa I. <i>U pravilu opći cilj propisa bi trebao već biti sadržan u srednjoročnom planu institucije BiH, na razini posebnog cilja, te ga je moguće preuzeti za potrebe utvrđivanja općeg cilja propisa.</i>		
6. Navedite u nekoliko točaka ključna pitanja/mjere koje će biti obuhvaćene propisom ili provedene putem nenormativnih aktivnosti i mjera. <i>Ključna pitanja/mjere se trebaju osmisliti s ciljem prevladavanja uzroka problema iz točke 3. ovog obrasca.</i>		
7. Ukratko opišite postupak i rezultate prethodnih konzultacija u skladu sa člankom 6. stavak (5) i po potrebi člankom 20. Aneksa I.		
8. Procjena učinaka ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom smislu: (DA – značajan ili vrlo značajan učinak ili NE – vjerojatno mali učinak)		
a) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan učinak na proračun Bosne i Hercegovine, proračune entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite kakvi se fiskalni učinci očekuju.</i>		
b) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan ekonomski učinak iz članka 13. Aneksa I.? <i>Ukratko navedite kakvi se ekonomski učinci očekuju.</i>		
c) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan socijalni učinak iz članka 14. Aneksa I.? <i>Ukratko navedite kakvi se socijalni učinci očekuju.</i>		
d) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan okolišni učinak iz članka 15. ovog Aneksa I.? <i>Ukratko navedite kakvi se okolišni učinci očekuju.</i>		
e) Da li će jedno ili više ključnih pitanja/mjera zahtijevati provedbu		

<p>administrativnih postupaka vezano za interesne strane i sa kojim ciljem i hoće li navedena rješenja dodatno povećati upravne prepreke za poslovanje? <i>Ukratko navedite kakvi se učinci očekuju(npr.: dodjela ovlasti, utvrđivanje prava i/ili obveza posebnim upravnim aktom, provedbu upravnog/inspekcijskog nadzora, pribavljanje posebnih dozvola, rješenja, suglasnosti, povećanje ili uvođenje nove upravne naknade, izmjene upravnog postupka i sl.).</i></p>		
<p>f) Da li će za provedbu jednog ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca biti potrebno osnivanje novih ili reorganiziranje postojećih tijela Bosne i Hercegovine ili će biti potrebna suradnja više tijela uprave Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite tijela uprave od kojih se očekuje suradnja i po mogućnosti njihove kapacitete za provedbu takve suradnje.</i></p>		
<p>Na temelju prethodne procjene učinaka propisa utvrđeno je da POSTOJI – NE POSTOJI potreba provedbe postupka sveobuhvatne procjene učinaka propisa. <i>Potreba za provedbom sveobuhvatne procjene učinaka propisa postoji kada je barem na jedno od pitanja iz točke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati vrlo značajan učinak ili kada je barem na dva pitanja iz točke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati značajan učinak.</i></p>		

POTPIS RUKOVODITELJA INSTITUCIJE BiH

OBRAZAC broj 2 – IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA

(Naziv nositelja izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi za sveobuhvatnu procjenu učinaka propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tijekom popune obrasca.

IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA	
NOSITELJ NORMATIVNOG POSLA	
VRSTA PROPISA	<ul style="list-style-type: none"> a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) naputak, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.
NAZIV PROPISA	
1. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE PROPISA	
<i>Navesti ustavni ili zakonski osnov za donošenje propisa.</i>	
2. ANALIZA STANJA I UTVRĐIVANJE PROBLEMA	
<i>U skladu sa člankom 9. Aneksa I. izvršite analizu stanja i utvrdite problem.</i>	
3. UTVRĐIVANJE CILJEVA	
<i>U skladu sa člankom 10. Aneksa I. izvršite analizu stanja i utvrdite cilj.</i>	
4. UTVRĐIVANJE MOGUĆIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa člankom 11. Aneksa I. utvrdite moguća rješenja za postizanje operativnih ciljeva.</i>	
5. PROCJENA UČINAKA MOGUĆIH RJEŠENJA	
<i>U skladu sa čl. od 12. do 19. Aneksa I. izvršite procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka mogućih rješenja, kao i procjenu učinaka na održivi razvitak. Prilikom provedbe procjene učinaka mogućih</i>	

rješenja koristite se obrascima 2a do 2d, kao pomoćnim sredstvom prilikom identifikacije i razmatranja mogućih učinaka.

6. KONZULTACIJE

U skladu sa člankom 20. Aneksa I. opišite provedene konzultacije i rezultate istih.

7. UPOREDNA ANALIZA PREDLOŽENIH RJEŠENJA

U skladu sa člankom 21. Aneksa I. izvršite uporednu analizu predloženih rješenja.

8. REZULTATI PROCJENE UČINAKA I PREDLAGANJE NAJPOVOLJNIJIH RJEŠENJA

U skladu sa člankom 22. Aneksa I. opišite rezultate procjene učinaka i navedite prijedloge najpovoljnijih rješenja za ostvarivanje ciljeva propisa.

Popunite i priložite obrasce 2a do 2d Aneksa I.

9. OKVIR ZA PRAĆENJE, IZVJEŠĆIVANJE I OCJENU

Opći/Posebni/Operativni cilj:

Pokazatelji na razini općeg, posebnih, i operativnih ciljeva, te odabranih najpovoljnijih rješenja	Definicija	Jedinica mjere ²	Disagregacija ³	Izvor i način prikupljanja	Kvaliteta podataka	Polazna vrijednost 2017. (t)	Ciljana vrijednost 2018. (t+1)	Ciljana ⁴ vrijednost 2019. (t+2)

U skladu sa čl. od 23. do 29. Aneksa I. utvrdite okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu. Pokazatelji se utvrđuju i predstavljaju u okviru gornje tabele. U ovisnosti od broja ciljeva, po potrebi proširite tabelu..

10. ZAKLJUČAK

U zaključku je potrebno sažeto predstaviti ukupne rezultate provedene procjene učinaka propisa, osvrnuti se na analizu koristi i troškova, te rezultate konzultacija. S tim u vezi, navode se odabrana najpovoljnija rješenja i upućuje u daljnju proceduru razmatranja i donošenja/usvajanja.

POTPIS RUKOVODITELJA INSTITUCIJE BiH

² Kako bi pokazatelj bio mjerljiv, potrebno je utvrditi odgovarajuću jedinicu mjere koja može npr. biti broj, postotak i sl.

³ Disagregacija pokazatelja je postupak koji se koristi kako bi se bolje razumjeli učinci propisa na različite skupine. Pokazatelji koji se odnose na ljude bi trebali biti razvrstani po spolu. To ne mora istovremeno značiti da su i rodno osjetljivi i obratno, npr. broj porodilja se ne može razvrstati po spolu, ali je rodno osjetljiv pokazatelj. Za institucije BiH ključna je disagregacija po razinama vlasti (entiteti, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine), a za same entitete disagregacija po kantonima i općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno po općinama u Republici Srpskoj. Potrebno je razmotriti mogućnost prikupljanja dodatnih podataka za podkategorije muškaraca i žena koje su u višestruko ranjivom položaju. Npr. za broj nezaposlenih porodilja koje su ostvarile pravo na porodiljnu naknadu, disagregacija može biti na Romkinje, samohrane majke, žene s invaliditetom i sl. Također, npr. za pokazatelj postotak samohranih roditelja koji su kroz socijalne transfere prešli socijalni minimum u Bosni i Hercegovini, disagregacija bi trebala biti po spolu. Ključno je da se i za svaku razinu disagregacije trebaju postaviti ciljne vrijednosti pokazatelja.

⁴ Ciljne vrijednosti pokazatelja trebaju biti dovoljno ambiciozne da bi se uopće opravdalo ulaganje sredstava, ali s druge strane ne preambiciozne. U određenim slučajevima, ciljne vrijednosti su već utvrđene određenom strategijom Vijeća ministara ili npr. od strane Europske unije.

823000	Izdaci za otplate dugova	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO RASHODI I IZDACI		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima te rashodima i izdacima

ODJELJAK D. Stanje u oblasti ljudskih potencijala i potencijalne obveze

1. Promjena broja uposlenih

PERIOD	SISTEMATIZOVANO			PLANIRANO PRORAČUNOM			TRENUTAČNO STANJE			POTREBNO			
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)		n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
							m	ž					
Rukovodeći službenici i savjetnici													
Službenici i uposlenici													
Vježbenici													
Volonteri													
UKUPNO													
Obrazloženje													

2. Potencijalne obveze za proračun

NAZIV	
Garancije	
Ostalo	

ODJELJAK E. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti

NAZIV	
Proračun Federacije Bosne i Hercegovine, federalni izvanproračunski fondovi i korisnici	
Proračun Republike Srpske, izvanproračunski fondovi i korisnici	
Proračun Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	

Proračuni kantona, kantonalni izvanproračunski fondovi i korisnici					
Proračuni jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)					
ODJELJAK F. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH					
Mjesto i datum	Pečat		Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla		
ODJELJAK G. Mišljenje Ministarstva financija i trezora					
Mjesto i datum	Pečat		Potpis ministra financija i trezora		
OBRAZAC broj 2a O FISKALNOJ PROCJENI UČINAKA					
Obrazac OFP - NE					
ODJELJAK A. Nositelj normativnog posla					
Razdjel	KOD	NAZIV			
ODJELJAK B. Osnovni podaci o propisu					
Vrsta propisa	Ustav		Poslovník		Pravilnik
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt
	Zakon		Naputak		
Naziv propisa					
ODJELJAK C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih učinaka na proračun					
ODJELJAK D. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH					
Mjesto i datum	Pečat		Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla		
ODJELJAK E. Mišljenje Ministarstva financija i trezora					

Mjesto i datum

Pečat

Potpis ministra financija i trezora

NAPUCI ZA POPUNU OBRAZACA O FISKALNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA

DIO PRVI – UVODNI DIO

- (1) Ovim napucima utvrđuje se način popune obrazaca o fiskalnoj procjeni na obrascima OFP-DA i OFP-NE.
- (2) Napuci za popunu obrazaca o fiskalnoj procjeni su sastavni dio Aneksa I. ovih pravila.
- (3) U skladu sa člankom 12. Aneksa I. ovih pravila, svaki prednacrt, nacrt, odnosno prijedlog propisa iz članka 2. ovih pravila sadrži fiskalnu procjenu iz koje se vidi povećavaju li se ili smanjuju prihodi ili rashodi na proračun.
- (4) U skladu sa člankom 12. stavak (3) Aneksa I. ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-DA ako propis ima posljedice na proračun institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da je potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.
- (5) U skladu sa člankom 12. stavak (3) Aneksa I. ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-NE ako propis nema posljedice na proračun institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.
- (6) Obrasci o fiskalnoj procjeni dostupni su u elektroničkom obliku na internet stranici Ministarstva financija i trezora u MS Excel formatu.

DIO DRUGI – NAČIN POPUNE OBRAZACA

POGLAVLJE I. - POPUNA OBRASCA OFP-DA

Odjeljak A. Nositelj normativnog posla

U pododjeljku *Razdjel*, unosi se brojevi kod i naziv nositelja normativnog posla u skladu s ustrojstvenom klasifikacijom proračuna.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

Pod *Vrstom propisa* potrebno je, upisom riječi „DA“ odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, nalog, naputak, pravilnik i drugi opći pravni akt. U pododjeljku *Naziv propisa* unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Fiskalni učinci

Ovaj odjeljak sadrži fiskalnu procjenu posljedica provedbe predloženog propisa na proračun. Prilikom izrade propisa nositelj normativnog posla uzima u obzir sredstva koja su osigurana proračunom koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a koja su raspoređena po proračunskim klasifikacijama.

1. Prihodi i primici

- (1) Navode se prihodi i primici na koje utječe provedba propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore financiranja.
- (2) Povećanje ili smanjenje se u svim stupcima iskazuje broičano, s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak „-“ (minus).
- (3) **Prvi, drugi i treći stupac - Očekivane prihode i primitke u tekućoj godini „n“** potrebno je razraditi na izvore financiranja: *Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori*. U ove stupce unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti u tekućoj godini provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu.
- (4) Ukoliko se radi o potpuno novom propisu kojim se uvodi novi prihod ili primitak, u prvi, drugi i treći stupac upisuje se ukupna procjena očekivanih prihoda ili primitaka u tekućoj godini. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijom su dosadašnjom provedbom u proračunu već planirani i ostvareni određeni prihodi i primici, a izmjenama i dopunama se povećava ili smanjuje osnovica i/ili broj obveznika plaćanja, u ove stupce se upisuje procjena povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez prihoda i primitaka koji se planiraju ostvariti na temelju postojećeg propisa).
- (5) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i po izvorima financiranja.
- (6) Vrste izvora financiranja su: *proračun, namjenski izvori i ostali izvori* koji uključuju vlastite prihode i proračunske pričuve.
- (7) Prihodi koji ulaze u namjenske i ostale izvore raspoloživi su ministarstvima i proračunskim korisnicima u visini njihove uplate, odnosno naplate na račun.
- (8) **Četvrti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u tekućoj godini iz tri izvora financiranja *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prva tri stupca.
- (9) **Peti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu** daje prikaz već planiranih prihoda i primitaka iskazanih u proračunu tekuće godine za provedbu propisa.
- (10) **U šestom stupcu - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj planiranih povećanja/smanjenja na temelju provedbe propisa, iskazanih u proračunu u tekućoj godini (označenih u petom stupcu), te prihoda i primitaka planiranih u proračunu tekuće godine na temelju provedbe propisa (iskazanih u četvrtom stupcu).
- (11) **U sedmi, osmi i deveti stupac - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini „n+1“** (*Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori*) unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini „n+1“ provedbom

propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine „n“. Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Ako provedbu propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini „n+1“ u odnosu na plan prihoda i primitaka u proračunu tekuće godine „n“, u ovim stupcima iskazuje se „0“. Ako je očekivano povećanje/smanjenje prihoda i primitaka u godini „n+1“ identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja prihoda u godini „n“, u ovim stupcima iskazuju se isti iznosi kao u prvom, drugom i trećem stupcu.

- (12) **Deseti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini „n+1“ iz tri izvora financiranja *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u sedmi, osmi i deveti stupac.
- (13) **Jedanaesti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu „n+1“** daje prikaz prihoda i primitaka već planiranih u proračunu godine „n+1“ za provedbu propisa.
- (14) **U dvanaest stupac - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini „n+1“ (iskazanih u jedanaestom stupcu) te prihoda i primitaka već projiciranih u proračunu godine „n+1“ na temelju provedbe propisa (iskazanih u desetom stupcu).
- (15) **U trinaesti, četrnaesti i petnaesti stupac - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini „n+2“** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini „n+2“ provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine „n“. Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Ako provedba propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini „n+2“ u odnosu na plan prihoda i primitaka u proračunu tekuće godine „n“, u ovim stupcima iskazuje se „0“.
- (16) **Šesnaesti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini „n+2“ iz tri izvora financiranja *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u trinaesti, četrnaesti i petnaesti stupac.
- (17) **Sedamnaesti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu „n+2“** daje prikaz prihoda i primitaka već projiciranih u proračunu godine „n+2“ za provedbu propisa.
- (18) **U Osamnaesti stupac - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini „n+2“ (iskazanih u sedamnaestom stupcu) te prihoda i primitaka projiciranih u proračunu godine „n+2“ na temelju provedbe propisa (iskazanih u šesnaestom stupcu).

2. Rashodi i izdaci

- (1) Navode se rashodi i izdaci potrebni za provedbu propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore financiranja. Očekivano povećanje/smanjenje se u svim stupcima iskazuje brožčano s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak „-“ (minus).

- (2) U **prvi, drugi i treći stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini n (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u tekućoj godini provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa kada su za provedbu tog postojećeg propisa u proračunu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove se stupce upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provedbe postojećeg propisa).
- (3) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima financiranja.
- Procijenjene rashode i izdatke je potrebno u Obrascu 2a OFP-DA povezati s izvorima iz kojih će se financirati, a na raspolaganju su: *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori.*
- (4) **Četvrti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u tekućoj godini, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori.* Popunjava se automatski unosom podataka u prva tri stupca.
- (5) **Peti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini „n“** daje prikaz već planiranih rashoda i izdataka iskazanih u proračunu tekuće godine za potrebe provedbe propisa.
- (6) U **šesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka planiranih u proračunu tekuće godine za provedbu propisa (iskazanih u petom stupcu), te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u tekućoj godini, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u četvrtom stupcu).
- (7) U **sedmi stupac - Preraspodjela** unosi se iznos nedostajućih sredstava i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavaka proračuna nositelja normativnog posla, ako sredstva odobrena unutar proračuna za tekuću godinu nisu dostatna za provedbu propisa. Iznos sredstava koji se predlaže da se preraspodijeli unosi se na skupinu računa ekonomske klasifikacije s koje će se preraspodijeliti na novu. Dakle, ako su odobrena sredstva (stupac pet) manja od ukupnog troška provedbe (stupac četiri) u ovom stupcu je potrebno prikazati može li se i kako osigurati ta ukupna razlika.
- (8) U **osmi, deveti i deseti stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini „n+1“ (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini „n+1“ provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine „n“. Ukoliko se radi o potpuno novom propisu koji po prvi put iziskuje određene troškove provedbe, u ove stupce se upisuju ukupni rashodi i izdaci provedbe tog propisa u godini „n+1“. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijom dosadašnjom provedbom su u proračunu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove stupce se upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna koji će nastati u godini „n+1“ provedbom propisa (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provedbe postojećeg propisa). Isti je pristup i u slučaju kada se donosi novi propis.

- (9) Ako provedba propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem rashoda i izdataka u godini „n+1“ u odnosu na plan rashoda i izdataka u proračunu tekuće godine „n“, u ovim stupcima iskazuje se „0“. Ako je očekivano povećanje/smanjenje rashoda i izdataka u godini „n+1“ identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini „n“, u ovim stupcima iskazuju se isti iznosi kao što su iskazani u prvom, drugom i trećem stupcu.
- (10) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini „n+1“ potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima financiranja.
- (11) **Jedanaesti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini „n+1“, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u osmi, deveti i deseti stupac.
- (12) **Dvanaesti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini „n+1“** daje prikaz rashoda i izdataka već unaprijed planiranih u proračunu godine „n+1“ za provedbu propisa.
- (13) **U trinaesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka projiciranih u proračunu za godinu „n+1“ na temelju provedbe propisa (iskazanih u dvanaestom stupcu) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini „n+1“, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u jedanaestoj stupcu).
- (14) **U četrnaesti, petnaesti i šesnaesti stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini n+2 (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini „n+2“ provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine „n“. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunu dijela obrasca koji se odnosi na godinu „n+1“, s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu „n+2“.
- (15) **Sedamnaesti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini „n+2“, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u stupce četrnaest, petnaest i šesnaest.
- (16) **Osamnaesti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini „n+2“** daje prikaz rashoda i izdataka već planiranih u proračunu za godinu „n+2“ za provedbu propisa. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunu dijela obrasca koji se odnosi na godinu „n+1“, s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu „n+2“.
- (17) **U devetnaesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka projiciranih u proračunu za godinu „n+2“ na temelju provedbe propisa (iskazanih u osamnaestom stupcu) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini „n+2“, a financirat će se iz tri izvora *1. proračun, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u sedamnaestoj stupcu).

3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima i rashodima i izdacima

- (1) Navodi se obrazloženje prethodno kvantificiranih promjena. Za iznose sredstava po pojedinim skupinama računa ekonomske klasifikacije potrebno je objasniti u koju će se svrhu utrošiti (za rashode i izdatke), odnosno uslijed čega će nastati (za prihode i primitke).
- (2) U ovom dijelu daje se i prikaz pretpostavki i ulaznih podataka korištenih za ukupnu procjenu prihoda i primitaka, a osobito rashoda i izdataka provedbe propisa. To su elementi poput promjene broja uposlenih, broja korisnika novčane naknade/subvencije/transfera ili iznosa iste, IT usluga, zakupa poslovnog prostora, prijevoznih sredstava, naknada za rad članovima povjerenstava, vijeća, posljedice na ravnopravnost spolova i postizanje ciljeva u toj oblasti i slično.

Odjeljak D. Stanje u oblasti ljudskih potencijala i potencijalne obveze

1. Promjene u broju uposlenih

- (1) U ovom dijelu Obrasca 2a OFP-DA daje se detaljan prikaz promjene broja slijedećih kategorija uposlenih: rukovodeći i ostali državni službenici, savjetnici, uposlenici, vještbenici i volonteri, kao rezultata provedbe propisa.
- (2) Navedene kategorije uposlenih brojčano su prikazane po slijedećim razdobljima planiranja i to za:
 - a) sistematizirana radna mjesta,
 - b) radna mjesta planirana proračunom,
 - c) trenutačno popunjena radna mjesta i
 - d) potrebna radna mjesta.
- (3) U **stupcima** koje označavaju postojeće stanje upisuje se postojeći broj sistematiziranih, planiranih proračunom, trenutačno uposlenih i potrebnih uposlenih.
- (4) U **stupce** koje označavaju „n+1“ i „n+2“ upisuje se očekivano povećanje/smanjenje broja sistematiziranih, planiranih proračunom, trenutačno uposlenih i potrebnih uposlenih.
- (5) U dijelu **Obrazloženja promjena u broju uposlenih** objašnjavaju se razlozi povećanja ili smanjenja broja uposlenih, a osobito ako u odnosu na postojeće stanje dolazi do povećanja ili smanjenja broja uposlenih u godini „n+1“ ili „n+2“.

2. Potencijalne obveze za proračun

Ispunjava se ukoliko zbog provedbe propisa postoji mogućnost nastanka obveze za proračun. Potencijalne obveze podijeljene su na Garancije i Ostalo (akreditivi, kreditne linije, dugovanja na temelju odštetnih zahtjeva i neriješenih sporova po sklopljenim ugovorima).

Odjeljak E. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti

Ako provedba propisa ima fiskalne posljedice na druge proračunske i izvanproračunske korisnike i izvanproračunske fondove na istoj ili drugoj razini vlasti, nositelj normativnog posla ih je dužan procijeniti i opisati.

Odjeljak F. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH

Izjavu potpisuje rukovoditelj institucije BiH, koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak G. Mišljenje Ministarstva financija i trezora

Mišljenje Ministarstva financija i trezora na Obrazac 2a OFP-DA potpisuje ministar financija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

POGLAVLJE II - POPUNA OBRASCA 2a OFP-NE

Odjeljak A. Nositelj normativnog posla

U polje *Razdjel/glava* unosi se brojevi kod i naziv nositelja normativnog posla u skladu sa ustrojstvenom klasifikacijom proračuna.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

- (1) Pod *Vrstom propisa* potrebno je, upisom riječi „DA“ odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, naputak, pravilnik i drugi opći pravni akt.
- (2) U pododjeljku *Naziv propisa* unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih učinaka na proračun

Ako propis nema nikakvu fiskalnu posljedicu na proračun, kao niti na druge proračune i razine vlasti, izvanproračunske korisnike i fondove, nositelj normativnog posla u ovom dijelu Obrasca 2a OFP-NE jasno i nedvosmisleno navodi da prihvaćanje, odnosno provedba propisa nema i neće rezultirati fiskalnim učincima. *Isključivo nomotehničke izmjene i dopune postojećeg propisa primjer su propisa koji ne stvara fiskalne posljedice na proračun(e).*

Odjeljak D. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH

Obrazac 2a OFP-NE potpisuje rukovoditelj institucije BiH koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Obrazac se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak E. Mišljenje Ministarstva financija i trezora

Mišljenje Ministarstva financija i trezora na Obrazac 2a OFP-NE potpisuje ministar financija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

OBRAZAC broj 2b O PROCJENI EKONOMSKIH UČINAKA

Obrazac 2b

Nositelj normativnog posla

Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav		Poslovník		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Naputak			
Naziv propisa						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak propisa na pojedinu gospodarsku oblast ili sektor	Da li će propis imati učinak na povećanje ili smanjenje uposlenih u gospodarskim subjektima, osobito malim i srednjim poduzećima?						
	Da li će propis imati učinak u pogledu zahtjeva za investicije, dodatnih troškova prilagođavanja, poštivanja propisa ili transakcijskih poslovnih troškova?						
	Da li će propis imati učinak na operativne troškove i poslovanje gospodarskih subjekata?						
	Da li će propis imati učinak u pogledu nametanja novih administrativnih zahtjeva i/ili novih administrativnih troškova za gospodarske subjekte?						
	Da li će se propisom uvesti strožija pravila u vođenju određenih vrsta poslova? Da li će izravno uzrokovati zatvaranje određenih poslovnih subjekata?						
	Da li će propis imati učinak na stvaranje novih javnih ovlasti?						
	Da li će propis imati učinak na imovinska prava (npr. zemljište, pokretna imovina, materijalna i nematerijalna imovina)?						
	Da li će imati učinak na pristup financiranju (npr. na pristup gospodarskih subjekata kreditima, osobito malih i srednjih poduzeća i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0);	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak propisa na gospodarstvo u cjelini	Da li će propis imati učinak na konkurentnost gospodarstva i priljev investicija?						
	Da li propis stimulira protok investicija (uključujući preraspodjelu ekonomskih investicija)?						
	Da li će propis imati učinak na gospodarski rast?						
	Da li će propis imati učinak na održivost okoliša?						
	Da li će propis doprinijeti postizanju ciljeva društvenog razvitka?						
	Da li će propis imati regionalni učinak u smislu stvaranja ili zatvaranja radnih mjesta i učinak na posebne sektore?						
	Da li će propis imati učinak na makroekonomsko okruženje?						
	Da li će propis imati učinak na tržišnu konkurentnost i pravilno funkcioniranje tržišta?						
	Da li propis stimulira ili negativno utječe na istraživanje i razvitak?						
	Da li propis utječe na uvođenje i primjenu novih proizvodnih metoda, tehnologija ili proizvoda?						
	Da li propis utječe na intelektualna imovinska vlasništva (patenti, trademarks, copyrights, ostala know-how prava)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak propisa na gospodarstvo u cjelini	Da li se propisom promovira ili ograničava akademsko ili industrijsko istraživanje?						
	Da li će propis utjecati na potrošačke cijene?						
	Da li propis utječe na kvalitet i raspoloživost dobara/usluga i mogućnost njihovog izbora od strane potrošača?						
	Da li propis utječe na informiranost i zaštitu potrošača?						
	Da li će propis imati značajnih učinaka na finansijsku poziciju pojedinaca/domaćinstava, kako u kratkoročnom, tako i u dugoročnom razdoblju?						
	Da li propis ima učinak na ekonomsku zaštitu obitelji i djece?						
	Navedite i druge ekonomske učinke koje smatrate značajnim						
Izjava o nepostojanju značajnih ekonomskih učinaka							
<i>(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu ekonomskih učinaka utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih ekonomskih učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>							
Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH							
Mjesto i datum			Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla			
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa							

Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

OBRAZAC broj 2c O PROCJENI SOCIJALNIH UČINAKA

Obrazac 2c

Nositelj normativnog posla

Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav		Poslovník		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Naputak			
Naziv propisa						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Uposlenost i tržište rada	Da li propis utječe na stvaranje novih radnih mjesta?						
	Da li propis izravno utječe na gubitak radnih mjesta?						
	Da li propis ima posebnih negativnih učinaka na određene profesije, skupine radnika ili na samozaposlene osobe?						
	Da li propis utječe na potražnju za radnom snagom?						
	Da li propis utječe na funkcioniranje tržišta rada?						
Norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta	Da li propis utječe na kvalitet rada?						
	Da li propis utječe na pristup radnika ili onih koji traže posao programima stručnog ili kontinuiranog obučavanja?						
	Da li propis izravno ili neizravno utječe na postojeća prava i obveze radnika, osobito u odnosu na informacije i konzultacije koje su im na raspolaganju i u pogledu zaštite protiv otpuštanja?						
	Da li propis utječe na zdravlje, sigurnost i dignitet radnika?						
	Da li propis utječe na zaštitu mladih ljudi i žena na poslu?						
	Da li propis izravno ili neizravno utječe na postojeća prava i obveze radnika?						
	Da li propis potpomaže ili ograničava restrukturiranje, adaptaciju na promjene i uporabu tehnoloških inovacija na radnom mjestu?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Socijalna uključenost i zaštita osobito ranjivih društvenih skupina ili pojedinaca	Da li propis utječe na pristup tržištu rada ili na tranziciju u ili iz tržišta rada?						
	Da li propis izravno ili neizravno vodi do veće nejednakosti ili jednakosti?						
	Da li propis utječe na jednak pristup uslugama ili dobrima?						
	Da li propis omogućuje bolju informiranost javnosti o određenom pitanju?						
	Da li propis utječe više na posebne skupine ljudi, poduzeća, lokalitete, najranjivije kategorije, najizloženije riziku siromaštva u odnosu na ostale skupine?						
	Da li propis osobito utječe na strance, djecu, žene, osobe sa invaliditetom, neposlene, starije osobe, političke organizacije, crkve, religijske i građanske organizacije ili na etničke, jezičke i vjerske manjine, tražitelje azila?						
Jednakost u tretmanu i mogućnostima,	Da li propis utječe na jednak tretman i na jednake mogućnosti za sve?						
	Da li propis utječe na jednakost spolova?						

zabrana diskriminacije	Da li propis utječe na stvaranje različitog tretmana skupine ljudi ili pojedinaca izravno na temelju pola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog podrijetla, genetskih karakteristika, jezika, religije ili vjerovanja, političkog ili bilo kojeg drugog stajališta, pripadnosti nacionalnoj manjini, godina starosti ili seksualne orijentacije? Da li predložena mjera dovodi do neizravne diskriminacije?						
-------------------------------	---	--	--	--	--	--	--

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Privatnost i obiteljski život	Da li propis utječe na privatnost pojedinaca (uključujući i privatnost njihovih domova i komunikacije) ili na njihovo pravo na slobodu kretanja?						
	Da li propis utječe na obiteljski život ili na zakonsku, ekonomsku i društvenu zaštitu obitelji?						
Zaštita ili izloženost osobnih podataka pojedinca	Da li propis iziskuje da se obrade osobni podaci ili da li utječe na prava određenog pojedinca da ima pristup osobnim podacima?						
Upravljanje, participacija, dobra administracija, pristup pravdi,	Da li propis utječe na samostalnost društvenih partnera u područjima u kojima su kompetentni? Da li, na primjer, utječe na pravo kolektivnog pregovaranja na bilo kom razini ili na pravo da se poduzmu kolektivne mjere?						

mediji i etika	Da li provedba propisa utječe na tijela uprave ili javne institucije, na primjer, u odnosu na njihove nadležnosti?						
	Da li će propis utjecati na prava i odnose pojedinaca u odnosu na javnu upravu?						
	Da li propis utječe na pristup pravdi pojedinca?						
	Da li propis omogućuje bolju informiranost javnosti o određenom pitanju? Da li utječe na pristup javnosti informacijama?						
	Da li propis utječe na medije, na medijski pluralizam i na slobodu izražavanja?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Javno zdravlje i sigurnost	Da li propis pokreće pitanja bioetike (kloniranje, uporaba dijelova tijela ili tijela za financijsku dobit, genetičko istraživanje ili testiranje i sl.)?						
	Da li propis utječe na zdravlje i sigurnost pojedinaca ili stanovništva, uključujući pitanja trajanja životnog vijeka, mortaliteta, morbiteta kroz učinak na socio-ekonomsko okruženje (npr. radno okruženje, dohodak, obrazovanje, zanimanje, ishrana i sl.)?						
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost bioterorizma?						
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost pojave zdravstvenih rizika uslijed supstanci koje su štetne za prirodni okoliš?						

Da li propis utječe na zdravlje zbog promjene u količini buke ili kvaliteta zraka, vode ili tla u naseljenim područjima?						
Da li propis ima učinaka na zdravlje zbog promjene u uporabi energije i/ili uklanjanju otpada?						
Da li propis utječe na čimbenike kvaliteta življenja, poput uporabe duhana, alkohola ili fizičke aktivnosti?						
Da li propis ima poseban zdravstveni učinak na određene rizične skupine (određene starošću, spolom, invalidnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini, mobilnosti, regiji i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Pristup i učinak na socijalnu zaštitu, zdravstvene i obrazovne sisteme	Da li propis ima učinaka na ove usluge u smislu njihovog kvaliteta i pristupa?						
	Da li propis ima učinaka na obrazovanje i mobilnost radnika (zdravlje, obrazovanje i sl.)?						
	Da li propis ima učinak na pristup pojedinaца privatnom ili javnom obrazovanju ili stručnom i kontinuiranom obrazovanju?						
	Da li propis ima učinaka na financiranje ili organizaciju ili pristup socijalnim, zdravstvenim i obrazovnim sustavima (uključujući stručno obrazovanje)?						
	Da li propis utječe na slobodu sveučilišta, akademsku slobodu?						

Javna sigurnost i kriminal	Da li propis utječe na sigurnost, kriminal ili terorizam?						
	Da li propis utječe na mogućnost otkrivanja ili dobivanja koristi od kriminalnog djelovanja?						
	Da li će propis uzrokovati povećanje kaznenih djela?						
	Da li propis utječe na kapacitete tijela za provedbu zakona (policijskih, tužiteljskih i sl.)?						
	Da li propis ima učinak na balans između sigurnosnih interesa i prava osumnjičenika?						
	Da li propis utječe na prava žrtava ili svjedoka?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Korupcija i sukob interesa	Da li propis omogućuje zlouporabu moći povjerene javnom službeniku ili osobi na političkom položaju na državnoj, entitetskoj, kantonalnoj razini, razini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskoj ili općinskoj razini, koja može dovesti do privatne koristi?						
	Da li propis sprječava izravno ili neizravno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvaćanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njezinu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primatelja mita?						
	Da li propis sprječava situacije u kojima izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih dužnosti i savjetnici mogu imati privatni interes koji utječe ili može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u						

	obavljanju javne dužnosti?						
	Da li propis omogućuje izabranim dužnosnicima, nositeljima izvršnih dužnosti i savjetnicima u obavljanju javnih dužnosti, kao i državnim službenicima i uposlenicima u obavljanju njihovih poslova zakonito, efikasno, nepristrasno i časno postupanje, uz pridržavanje načela odgovornosti, poštenja, savjesnosti, otvorenosti i vjerodostojnosti?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Obrana	Da li propis utječe na obrambeni sustav Bosne i Hercegovine, zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i na pružanje pomoći civilnim vlastima?						
Kultura	Da li propis doprinosi očuvanju kulturnog naslijeđa i očuvanju i unaprjeđenju kulturne raznolikosti?						
	Da li propis doprinosi očuvanju i unaprjeđenju kulturne produkcije (npr. izdavaštvo i knjižarstvo, glazba i diskografija, filmska industrija, likovna umjetnost, tisak i audiovizuelni medijski sustav, kazalište, itd.)?						
	Da li propis utječe na položaj umjetnika?						

	Da li propis utječe na podizanje opće razine kulturne kreativnosti (inteligibilnosti) u zajednici?					
Drugi socijalni učinci	Navedite i druge socijalne učinke koje smatrate značajnim					
Izjava o nepostojanju značajnih socijalnih učinaka						
<i>(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu socijalnih učinaka utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih socijalnih učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>						
Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH						
Mjesto i datum			Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla		
Mišljenje nadležnog kontrolnog tijela						
Mjesto i datum			Pečat	Potpis rukovoditelja nadležnog kontrolnog tijela		

OBRAZAC broj 2d O PROCJENI OKOLIŠNIH UČINAKA						
						Obrazac 2d
Nositelj normativnog posla						
Osnovni podaci o propisu						
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	

Kvalitet zraka	Da li propis ima učinaka na emisiju štetnih zagađivača zraka (acidifirajućih, eutrofirajućih i/ili fotokemijskih) koji mogu utjecati na zdravlje ljudi, oštetiti usjeve ili zgrade ili dovesti do negativnih učinaka na okoliš (zagađeno zemljište ili rijeke i sl.)?						
	Da li propis utječe na povećanje ili smanjenje potražnje za prijevozom (putničkim ili teretnim)?						
	Da li propis utječe na povećanje ili smanjenje emisije plinova od vozila?						
Kvalitet vode, mora i vodnih potencijala	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet ili količinu svježe ili podzemnih voda?						
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet voda u obalnim i morskim predjelima (npr. puštanjem kanalizacije, nafte, teških metala i drugih zagađivača)?						
	Da li propis utječe na resurse pitke vode?						
	Da li propis doprinosi smanjenju onečišćenja ili opterećenja u riječnom, morskom i obalnom okolišu radi osiguranja od negativnih učinaka ili rizika za ljudsko zdravlje i/ili zdravlje ekoloških sustava i/ili korištenje rijeka, mora i obale?						
	Da li propis doprinosi očuvanju, unaprjeđenju i ponovnoj uspostavi ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih potencijala u rijekama, moru i na obalama?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0);	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Kvalitet zemljišta i potencijala	Da li propis utječe na acidifikaciju, zagađenje ili slanost zemljišta i stopu erozije zemljišta?						
	Da li propis utječe na gubitak raspoloživog zemljišta (npr. izgradnjom objekata) ili povećava količinu upotrebljivog zemljišta (npr. dekontaminacijom zemljišta)?						
Obnovljivi ili neobnovljivi izvori energije	Da li propis utječe na korištenje obnovljivih izvora (svježe vode, ribe) brže nego što se oni mogu regenerirati?						
	Da li propis smanjuje ili povećava korištenje neobnovljivih izvora (podzemne vode, minerali i sl.)?						
	Da li propis povećava ili smanjuje utrošak energije i proizvodnju topline?						
Bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost	Da li propis utječe na smanjenje broja vrsta u biljnom i životinjskom svijetu?						
	Da li propis utječe na zaštićene ili ugrožene vrste ili na njihova staništa u ekološki osjetljivim područjima?						
	Da li propis dijeli prirodna staništa na mala područja ili utječe na migracijske puteve, ekološke koridore ili međuzone?						
	Da li propis utječe na promjenu izgleda prirodnog staništa?						

Da li propis utječe na to da se prvi put počnu uporabljavati staništa koja prethodno nisu bila u uporabi?						
---	--	--	--	--	--	--

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Uporaba zemljišta	Da li propis utječe na zemljište koje je identificirano kao osjetljivo iz ekoloških razloga?						
	Da li propis dovodi do promjena u načinu korištenja zemljišta (na primjer, u promjeni podjele između ruralnog i urbanog zemljišta ili promjene u vrsti poljoprivrednog zemljišta)?						
Upravljanje otpadom	Da li propis utječe na stvaranje otpada (čvrstog, urbanog, poljoprivrednog, industrijskog, rudarskog, radioaktivnog ili toksičnog) ili kako se otpad tretira, otklanja ili reciklira?						
Omjer ili vjerojatnoća rizika za okoliš	Da li propis utječe na vjerojatnoću nastanka ili na sprječavanje slučajeva požara, eksplozija, kvarova, nesreća ili slučajnih emisija?						
	Da li propis utječe na rizik neovlaštene ili nenamjerne diseminacije stranih ili genetički modificiranih organizama?						
	Da li propis povećava ili smanjuje						

	vjerojatnoću nastanka prirodnih katastrofa?						
--	---	--	--	--	--	--	--

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežito pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0);	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak aktivnosti gospodarskih subjekata na okoliš	Da li propis utječe na input prirodnih potencijala po količini izlaznog proizvoda? Da li će utjecati na to da proizvodnja zahtijeva više ili manje utroška energije?						
	Da li propis utječe na pojeftinjenje ili poskupljenje ekološki povoljnih ili nepovoljnih proizvoda ili usluga kroz promjene u propisima koji se tiču poreza, certifikacije, proizvodnje, dizajna, nabave i sl.?						
	Da li propis promovira ili ograničava ekološki povoljne ili nepovoljne proizvode i usluge kroz izmjene propisa koji se tiču kapitalnih investicija, zajmova, osiguranja i sl.?						
	Da li će primjenom propisa poduzeća postati veći ili manji zagađivači promjenom načina na koji će funkcionirati?						
Zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane	Da li propis ima učinak na zdravlje životinja i biljaka?						
	Da li propis utječe na dobrobit životinja (npr. human tretman životinja)?						

	Da li propis ima učinak na sigurnost hrane (ljudi i životinja)?						
Drugi okolišni učinci	Navedite i druge okolišne učinke koje smatrate značajnim						

Izjava o nepostojanju značajnih ekoloških učinaka

(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu okolišnih učinaka utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih okolišnih učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)

Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH

Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla
----------------	-------	--

Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

--

Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa
----------------	-------	--

**OBRAZAC broj 3 – MIŠLJENJE O PROCEDURALNIM ASPEKTIMA
SVEOBUHVAATNE PROCJENE UČINAKA PROPISA**

Bosna i Hercegovina

VIJEĆE MINISTARA

Generalno tajništvo

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

KONTROLNA LISTA ZA IZVRŠENU SVEOBUHVAATNU PROCJENU UČINAKA PROPISA (pravni i proceduralni aspekti)			
Nositelj normativnog posla:			
Naziv propisa:			
Ime i prezime, kontakt podaci osobe koja je vršila izradu propisa:			
Datum:			
Broj	Elementi provjere	DA	NE
Osnovni elementi			
1.	Izrađena sveobuhvatna procjena učinaka propisa i uključuje sve potrebne dijelove		
2.	Naziv propisa je naveden i razumljiv		
3.	Naziv nositelja normativnog posla, datum i kontakti su navedeni		
4.	Izvršena je analiza stanja i utvrđen je problem		
5.	Utvrđeni su ciljevi (opći, posebni i operativni)		
Utvrđivanje, procjena učinaka, poređenje i odabir najpovoljnijeg rješenja			
6.	Utvrđena su moguća rješenja		
7.	Postoje tri moguća rješenja za svaki operativni cilj		
8.	Izvršena je procjena učinaka mogućih rješenja u:		
	a) fiskalnom pogledu		
	b) ekonomskom pogledu		
	c) socijalnom pogledu		
	d) okolišnom pogledu		
	e) pogledu održivog razvitka		
9.	Izvršena je procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka mogućih rješenja		
10.	Izvršeno je međusobno poređenje mogućih rješenja		
11.	Izvršen je odabir najpovoljnijeg rješenja		
12.	Utvrđen je okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu		
13.	Utvrđeni su pokazatelji uspješnosti provedbe ciljeva		
14.	Postoje dokazi i činjenice koji podržavaju provedenu sveobuhvatnu procjenu učinaka		
Konzultacije			
15.	Zahtjevi za provedbu konzultacija su ispoštovani u potpunosti		
16.	Uključen je sažetak o načinu i vremenu održavanja konzultacija		
17.	Predstavljen jasan pregled konzultacija i postupka nakon konzultacija		
18.	Predstavljen jasan i sažet pregled primjedbi i prijedloga iz konzultacija		
19.	Predstavljeno koje primjedbe i prijedlozi su uvaženi, a koji nisu		
U slučaju odgovora NE, navedite broj pitanja i sažeto objasnite			
	(Dodati potreban broj redova u skladu sa brojem odgovora NE)		